

GLASILO

Ustanovljeno - Established in 1996

GLASILO kanadskih Slovencev

Izdaja - VseSlovenski kulturni odbor
Published by - All-Slovenian Cultural Committee
770 Browns Line, Toronto, ON M8W 3V2

President: Marjan Kolarič

Tel: 905-273-4678

E-mail: marjan_kolaric@hotmail.com

Glavni urednik - Editor - Leander Škof
Tehnični sourednik - Frank Brence
Sourednik za angleščino - Richard Vukšinič

Sodelavke:

Anica Resnik, Tjaša Škof in Milena Soršak

Letna naročnina - yearly subscription

Kanada \$25.00, ZDA \$30.00 US

Europe \$40.00 US

Address you comments to: Frank Brence,
94 Glenthorne Drive, Toronto, ON M1C 3X5
Tel: 416-281-6794, Fax: 416-281-4287

E-mail: glasilo@aol.com

Javor v jesenskih barvah

Stran Delno iz vsebine

- 4 Uvodne besede
- 5 Predvolilno pismo iz Nemčije
- 6 Volilni izidi
- 7 SDS je slavila volilno zmago
- 8 Obrisi prihodnje vladne koalicije
- 9 Zmagovalec letošnjih volitev
- 10 Dublinski napitek
- 11 Povolilna oktoberska trilogija Danila Slivnika
- 13 Janša: Pripravljene smo na vse
- 14 Kučan: Janša je lahko dober premier
- 15 Knjiga: Razdvojeni narod
Poročilo vlade glede prikritih grobišč
- 16 Spomenik žrtvam povojnih pobojev
- 17-19 Romanje v Midland: 2 članka
- 20 Avstrijsko Koroško: 3 članki
- 21 Draga 2004
- 22 Ob 15. obletnici SSK
- 24 Slovenska poletna šola
- 25-29 Slovenski Dan 2004 v Torontu: 6 člankov
- 30 Alfi Nipič v Winnipegu
- 32-35 Naše življenje: 6 člankov
- 36 40 let župnije sv. Gregorija v Hamiltonu
- 37 Sava je bila za en teden Oberkraimer Haus
- 38 Slovenski Dom organiziral izlet v Trenton
- 39 Dom Lipa: 2 članka
- 40 Northern Ontario Slovenian "Expatriots"
- 42 Canadian Slovenian Historical Society
- 43 My Hurricane Hazel Memories at TTC
- 45 Marjana Dolenc - Obituary
- 47 No Rain This Year
- 48-52 Prostate Cancer: 3 articles
- 53 Etruscans, Veneti and Slovenians
- 57-59 Two visits of Slovenia by 2 pre-teen girls

Uvodne besede

"... v naslednjih parlamentarnih volitvah ... po vsej verjetnosti absolutne večine ne bo dobila nobena stranka ..." in da "... bo slovensko vladno koalicijo (LDS, ZLSD in DeSUS) ... verjetno zadela ista usoda, kot v volitvah za EU poslance, ko je zmagala Koalicija Slovenija 4:3" je bilo napisano v uvodnih besedah zadnje izdaje Glasila.

To se je dobesedno in resnično tudi zgodilo v posmeh Tošovem politbarometru in anketam levičarskih medijev, ki so jih uporabljali za volilno kampanjo leveice.

Kot volilni rezultati nakazujejo, so slovenske volilke in volilci uvideli, da je možno po desetih letih vlade kontinuitete obraniti in ohraniti svojo demokracijo!

Poleg volitev je 3. oktober nepričakovano prinesel splošno novinarsko stavko, vendar ji ni uspelo pritegniti novinarje tednika MAG, ki so takoj po volitvah priobčili več odličnih povolilnih analiz in komentarjev. Njihovi članki na straneh 9-12 so dokaj nepristranski ter realistični. Upamo, da jih bodo naši bralci našli ne samo zanimive ampak tudi informativne.

Objavljamo tudi številne dopise o delovanju naših društev in ustanov, novice o slovenski skupnosti širom Kanade in v angleščini dve znanstvene razprave.

Se vidimo še pred božičnimi prazniki!

ZA NOVEGA LJUBLJANSKEGA NADŠKOFA
IN METROPOLITA JE PAPEŽ JANEZ PAVEL II
25. OKTOBRA 2004 IMENOVAL POMOŽNEGA
ŠKOFA ALOJZA URANA, KI JE SEDAJ TUDI
ODGOVOREN ZA SLOVENCE PO SVETU.

NAŠE ISKRENE ČESTITKE!

Nadžkofijo bo prevzel s slovesno umestitvijo, ki bo predvidoma 5. decembra v ljubljanski stolnici sv. Nikolaja.

Obvestilo Veleposlaništva RS o novih prostorih konzulata v Torontu

Generalni konzulat Republike Slovenije

bo od 1. novembra 2004 uradoval na naslovu:

**747 Browns Line, 2. nastropje
Etobicoke, Ontario M8W 3V7**

**Tel: 416-201-8307
Fax: 416-201-9762**

Predvolilno pismo izseljenca v Nemčiji

Povzeto po MOREL, 17. september 2004

Sočasno ko so slovenske opozicijske stranke: SDS, NSi in SLS – poslale večini slovenskih medijev pismo z željo po pisanju o volitvah nepristransko in objektivno, je bil v dnevniku »Delo« objavljen članek gospoda Janka Lorencija, za katerega ni mogoče reči, da je nevtralen. Čeprav se je novinar trudil, da bi opisal in primerjal stranki LDS in SDS, se je tehnica njegovega pisanja nagnila na stran vladajoče LDS. Že prva trditev, ki govori o tem, da je opozicija zreducirana na SDS ne drži! Kot, da ne obstajajo NSi, SLS in če bi se dalo naštevati... Naslednja trditev, ki govori o programski neizrazitosti SDS, zopet ne drži! Opozicijska stranka SDS ima dokaj širok program, ki ga je predstavila že 15. julija 2004. Patriotizem je za naš maloštevilčen narod pomemben. Ko smo že pri tem, se v Sloveniji začno šolske počitnice že pred državnim praznikom 25. junija – in pred nekaj leti sem spraševal učence višjih razredov OŠ tako v Ljubljani kot še kje drugje, če vedo kaj praznujemo v Sloveniji 25. junija – večina vprašanih tega ni vedela. Mi lahko gospod Lorenci odgovori, zakaj je tako, da v tujini slovenske simbole bolj spoštujemo kot v Sloveniji. Na žalost pa si ta koalicijska vlada »LDS in ZLSD in DeSUS« pripisuje tudi uspehe, ki jim je botrovala opozicija. Če se ozremo na zgodbo o vključitvi Slovenije v NATO: kakšna protinatovska kampanja je izhajala v slovenskih medijih. Vodilni politik LDS so bili takrat: neodločeni, razdvojeni in proti vključitvi Slovenije v NATO. Odhod gospoda dr. Drnovška iz vlade sicer res ni bil boleč, je pa pustil posledice. Gospod Rop se na njegovem mestu ni najbolje znašel. Če je dr. Drnovšek deloval umirjeno, pomirjevalno in diplomatsko, tega ni mogoče trditi za njegovega naslednika. Vodenje vlade v zadnjih štirih letih spominja na izjavo nekega poslanca DZ na izredni seji o interpelaciji 31. avgusta letos: »Mi lahko tu govorimo in očitamo vladi številne nepravilnosti, ki jih tudi lahko dokažemo.

A glede na to, da ima ta vlada absolutno večino, bo na koncu sprejela pravljčni sklep, da je vlada LDS najboljša vlada kar jih premore Slovenija in LDS najboljša stranka v Sloveniji, ki je vodila in bo vodila Slovenijo novim uspehom nasproti«

Vsaka polemika na gornjo trditev je odveč.

Imidž LDS je med volilci res slab. Korupcija in številne afeze v katere so vpleteni znani predstavniki LDS niso pretiravanja, o njih se je pisalo tako v slovenskih dnevnikih kot tednikih. Le, da se jim gleda skozi prste... Na drugi strani pa ne poznam primerov v državah zahodne demokracije, kjer bi večina medijev neprenehoma pljuvala po opoziciji. Večinoma pozorno spremljajo delovanje vlade, opozarjajo in kritizirajo vsako njeno napako.

Arogantnost nekaterih liberalcev je tudi dokazljiva gospod Lorenci, saj bralci DELA prav tako gledajo TV in so se lahko o tem prepričali že večkrat. Ne nazadnje v oddaji Tarča, ko sta se soočila predsednik vlade, gospod Tone Rop in prvak opozicije, gospod Janez Janša. Predsednik vlade ni odgovarjal na vprašanja voditeljice Hrenove in je govoril o drugih stvareh! Izmikal se je odgovorom in voditeljici oddaje neprenehoma segal v besedo in jo prekinjal. Ne zanikam določenih uspehov, ki jih je dosegla sedanja vlada, nisem pa zasledil v tujih medijih nekih slavonspevov slovenski vladi. Je pa gospod Lorenci vaš članek slavonspev vladajoči LDS. Po tem članku lahko sklepam, da DELO ni nevtralen in objektivni dnevnik, temveč gre za neke vrste servisa LDS.

Za zaključek članka, pišete gospod Lorenci, da predstavlja LDS zanesljivost in napredek, izbor za SDS pa čiščenje in moralno tveganje. Torej neposredno nagovarjate volilce, da naj volijo LDS. Volilci se bodo 3. oktobra odločili tako kot si bodo želeli. Sam pa menim da je vaš članek zloraba dnevnika DELO v predvolilni igri, je zapisal v pismu bralcev Dušan Čegovnik iz Essna.

Volitve v DZ 2004

Lista strank in kandidatov	število glasov	Odstotek	poslancev
SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA - SDS	281.710	29,08 %	29
LDS LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE	220.848	22,80 %	23
ZDRUŽENA LISTA SOCIALNIH DEMOKRATOV NSi - NOVA SLOVENIJA	98.527	10,17 %	10
SLS SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	88.073	9,09 %	9
SLOVENSKA NACIONALNA STRANKA - SNS	66.032	6,82 %	7
DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV - DeSUS	60.750	6,27 %	6
AS - AKTIVNA SLOVENIJA	39.150	4,04 %	4
SLOVENIJA JE NAŠA - SJN	28.767	2,97 %	0
SMS - STRANKA MLADIH SLOVENIJE	25.343	2,62 %	0
	20.174	2,08 %	0

Ostale neuspešne stranke (16) 11.7%. Poslanica madžarske narodne skupnosti, **Maria Pozsonec** in **Roberto Battelli** sta obdržala svoji poslanski poziciji.

RVK objavila uradni izid oktobrskih volitev v državni zbor

Povzeto po STA, 13. oktober, 2004

Republiška volilna komisija (RVK) je deset dni po parlamentarnih volitvah objavila uradni izid volitev 90 poslancev državnega zbora, ki so potekale 3. oktobra. Predsednik RVK Anton Gašper Frantar, njegov namestnik Janez Srebot in tajnik RVK Marko Golobič so dokončno poročilo s

Foto: Robert Balen

poimensko sestavo novega državnega zbora izročili predsedniku republike **Janezu Drnovšku**, ki je nato sklical prvo sejo novoizvoljenega državnega zbora za petek 22. oktobra 2004.

Zmagovalka je bila SDS z 29.08% glasov (leta 2000 15.8%). Sledijo ji LDS z 22.8% (leta 2000 36.21%), ZLSD z 10.17% (leta 2000 12.07%), NSi z 9.09% (leta 2000 8.76%), SLS s 6.82% (leta 2000 9.53%), SNS s 6.27% (leta 2000 4.38%) in DeSUS s 4.04% (leta 2000 5.16%).

V državni zbor se je uspelo uvrstiti sedmim političnim strankam, ki so bile že v dosedanem parlamentarnem sklicu. V državnem zboru bo tako ena stranka manj, saj Stranki mladih Slovenije (SMS) ni uspel ponoven vstop v državni zbor, prav tako pa tudi ostalim 15 političnim strankam oz. kandidatnim listam, ki so se potegovala za naklonjenost volivk in volivcev, ni uspelo zbrati štirih odstotkov glasov, potrebnih za vstop v državni zbor.

Na volitvah 3. oktobra je imelo volilno pravico skupaj 1.634.402 volivk in volivcev, od tega jih je glasovalo le 60,64%. Tokratne volitve je tako zaznamovala nizka volilna udeležba, najnižja na državnozborskih volitvah doslej. Volilna udeležba je bila nižja kot pred štirimi leti, ko se je volitev udeležilo 70,37% volilnih upravičencev, nižja tudi od volilne udeležbe leta 1996, ko se je volitev udeležilo 73,7% volivk in volivcev in od volilne udeležbe na prvih parlamentarnih volitvah po osamosvojitvi države, ko se je volitev udeležilo kar 85,6% volivk in volivcev.

SDS je slavila zmago na volitvah v državni zbor RS 2004

Katja Ujčič, 3. oktober 2004

"Zmago smo v Slovenski demokratični stranki pričakovali," je dejal predsednik SDS Janez Janša po razglasitvi neuradnih rezultatov volitev v državni zbor Republike Slovenije leta 2004.

V nedeljo, 3. oktobra, smo Slovenci drugič v zgodovini naše samostojnosti javno slavili rezultat volitev. Kljub novinarskemu molku je bilo čutiti zmagoslavje po vsej Sloveniji, še posebej pa v prestolnici Slovenije.

Slovenska demokratična stranka je na teh volitvah dosegla izjemen rezultat. S kar sedmimi odstotki prednosti je zlahka porazila doslej najmočnejšo Liberalno demokracijo in s tem prevzela odgovornost in zaupanje za vodenje slovenske države v naslednjih štirih letih.

Po enajstih letih je SDS uspelo postati stranka relative večine. Veliko truda, znanja in poguma je SDS vložila v ta uspeh. K dobrem rezultatu pa je prispeval tudi kvalitetno zastavljen program, ki ga je pripravil Strokovni svet SDS.

Skupaj z NSi, ki je koalicijska partnerica SDS, je Koalicija Slovenija pridobila 38 poslanskih sedežev

v parlamentu, s SLS pa 45. Koalicija Slovenija je tako zlahka premagala vladajočo koalicijo.

Uspeh SDS je bil zagotovo plod njenega trdega dolgoletnega dela v opoziciji, ki je v vsem tem času ob nenehnih medijskih blokadah uspešno opozarjala na nepravilnosti in vse večjo aroganco doseganjih upravljalcev države in na njihovo izrazito politiko ločevanja, na številne korupcijske afele in gospodarske škandale. K zgodovinskemu rezultatu pa je pripomoglo tudi delo številnih strokovnjakov Strokovnega sveta SDS, ki so prvi pripravili alternativen vladni program, ki je poudarjal predvsem vlaganje v ljudi in ohranjanje zdravega življenjskega okolja.

Slovenska demokratična stranka je zmago proslavila kar na domačem dvorišču, na Komenskega ulici, kjer se je zbralo veliko strankarskih simpatizerjev. Nato sta predsednik SDS Janez Janša, predsednik NSi dr. Andrej Bajuk spregovorila zbranim na Prešernovem trgu. Vzdušje je bilo fantastično, skorajda evforično. Med sprehodom do Prešernovega trga so mimoidoči vzklikali in pozdravljali oba predsednika.

"Omogočili bomo enake možnosti in priložnost za vse," je dejal Janša na Prešernovem trgu.

Slovenijo čakajo nove naloge in novi izzivi. Slovenija je na Novi poti. Sproščena in samozavestna. Kot je dejal na Prešernovem trgu predsednik SDS Janez Janša: "To je vaša zmaga. Hvala."

Zmaga SDS na volitvah je za Slovenijo ne samo edinstvena priložnost za razvoj in napredek. Je priložnost, da bo v Sloveniji beseda demokracija

dobila res pravi pomen. Slovenska demokratska stranka je vseskozi želela uresničevati svoj program, ki je bil dober vseh deset let, vendar tega kot opozicijska stranka ni mogla storiti. Če bi imeli to možnost, ki nam je bila dana sedaj, prej, bi bila Slovenija danes bolj razvita in bolj pravična. S takim uspehom na letošnjih državnozborskih volitvah pa bo SDS poskusila nadoknaditi vse izgubljeno in Slovenijo postaviti ob bok drugim evropskim državam.

OBRISI PRIHODNJE VLADNE KOALICIJE

Povzeto po STA, 22. oktober 2004

Državni zbor se je 22. oktobra na ustanovnem zasedanju, ki ga je v skladu z ustavo sklical predsednik republike Janez Drnovšek, s soglasno potrditvijo vseh mandatov 90 novoizvoljenih poslank in poslancev formalno konstituiral ter uradno začel z delom. V nadaljevanju seje so najprej za novega predsednika državnega zbora izvolili vodjo poslanske skupine SDS **Franceta Cukjati**, nato pa so izvolili še dva podpredsednika državnega zbora ter imenovali novega generalnega sekretarja, Podpredsednika DZ sta najstarejši poslanec **Vasja Klavora** (DeSUS) in **Sašo Peče** (SNS), dolžnosti vodje državnozborskih služb pa je prevzel **Lovro Lončar**, dosedanji sekretar poslanske skupine SDS.

Na toliko glasov podpore *"nismo računali"*, je dejal predsednik DZ Cukjati. in obenem izrazil prepričanje, da bodo sčasoma tudi tisti poslanci, ki ga danes niso podprli, z njim zadovoljni. Glasovanje je po njegovi oceni delno pokazalo obrise prihodnje vladne koalicije; izid je bolj ali manj napoved, kakšno število glasov naj bi imela prihodnja koalicija, je povedal Cukjati.

Najverjetnejši kandidat za mandatarka **Janez Janša** je dosegel prvi uspeh na poti k oblikovanju nove vladne koalicije, saj so Franceta Cukjati podprli vsi poslanci pomladnih strank in DeSUS, poleg tega pa še devet poslancev iz drugih strank. Podpora Cukjati se je DeSUS-u že obrestovala, saj je bil za podpredsednika DZ izvoljen Vasja Klavora. V NSi in SLS pa so napovedali, da bodo

zato, ker so se odpovedali vodstvenim funkcijam v državnem zboru, zahtevali večjo težo v prihodnji vladi.

S konstituiranjem novega državnega zbora je prenehal mandat dotedanjim poslancem kot tudi sedanji vladi, predsedniku vlade in ministrom, ki bodo do izvolitve novega predsednika vlade oziroma imenovanja novih ministrov opravljali tekoče posle.

Predsednik republike **Janez Drnovšek** je med drugim novoizvoljenim poslankam in poslancem zaželel veliko uspeha ter da bi delali čimbolj odgovorno in s čim več pozitivne energije z zavestjo, da so jim državljanke in državljani za štiri leta izročili v upravljanje državo. Po tem ko se bo DZ konstituiral, predsednik Drnovšek pričakuje, da bo državni zbor kmalu izvolil predsednika vlade ter da bodo tako dobili čim bolj trdno in kakovostno vlado.

"Predlog predsednika republike za mandatarka za sestavo nove vlade lahko pričakujemo v tridesetih dneh, kot to določa poslovnik, lahko pa tudi prej, če bodo dogovori med strankami hitri in če bo kazalo, da je možno vzpostaviti dovolj trdno vlado," je dejal predsednik republike Janez Drnovšek.

Poslanke in poslanci so nato z 84 glasovi za imenovali predsednika in podpredsednika mandatno-volilne komisije (MVK). To komisijo bo vodil **Franc Sušnik** (SDS), podpredsednik pa bo **Davorin Terčon** (LDS). V njej je 22 članov in njihovo število so določili glede na velikost poslanskih skupin.

Povolilne analize MAG-ovih novinarjev

Kljub novinarskem molku vseh dnevnikov smo uspeli najti v tedniku MAG več nepristranskih analiz in komentarjev, katere vam objavljamo v celoti

Zmagovalec letošnjih volitev je Janez Janša

IGOR KRŠINAR, MAG, 5. oktober 2004

Po volitvah državnoborskih poslancev se je vladavina LDS nesporno končala. Tonetu Ropu in »njegovim fantom« je po neuradnih izidih glas dalo okoli 22,8 odstotka volivcev, kar je skoraj 14 odstotkov manj kot pred štirimi leti, ko je stranko vodil Janez Drnovšek. Zmagoslavje je počela SDS Janeza Janše, ki je zbrala več kot 29 odstotkov glasov in je tako izkupiček od zadnjih volitev izboljšala za 13,5 odstotka. Skupno s programsko sorodnima NSI in SLS so prejeli več kot 45 odstotkov glasov, zato sta LDS in ZLSD že napovedali odhod v opozicijo. Toda zmagoviti koaliciji manjka 46. poslanski glas za izvolitev mandatarja in še kakšna stranka za sestavo stabilne vlade.

Položaj je podoben kot leta 1996, le da so tokrat relativno večino dobili Janševi demokrati. Za nejasen položaj je tudi tokrat poskrbel Desus, ki se je čez parlamentarni prag izmuznil zadnji trenutek. Če bi ostal zunaj, bi se njegovi mandati razdelili med druge stranke in SDS bi tako dobila še dva. Prvak Janez Janša je zato predlagal vnovično štetje Desusovih glasov, da na poštenost volitev ne bi padla niti senca dvoma. DeSUS, ki je v vseh dosedanjih mandatih delovala kot liberalno-demokratski satelit, je po neuradnih podatkih prejela 4,05 odstotka glasov. Njeno usodo bi sicer lahko spremenili volivci, ki živijo v tujini (v drugih evropskih državah in onkraj oceanov), vendar jih je glasovalo premalo, zato očitno ne bodo odločni.

Zmagovalec Janez Janša

V predverju stolpnice na Trgu republike 3, kjer ima LDS sedež, so se zbrali njeni vodilni predstavniki in nemo opazovali, kako izgublajo oblast. Pravzaprav so že prej izvedeli, da jim ljudstvo ne zaupa več, kar je bil verjetno tudi razlog za živčne nastope prvaka Toneta Ropa na predvolilnih soočenjih. Ministri so potonili v molk in globok razmislek,

najbolj očitno podpredsednik Slavko Gaber. Kar dolgo je trajalo, da se je prikazal še Rop in napovedal odhod v opozicijo, nato so se za kratek čas pojavili v tiskovnem središču v Cankarjevem domu in se na hitro poslovili.

Volivci so liberalni demokraciji primazali krepko zaušnico, saj so posamezne veljake premagali kandidati največje opozicijske stranke. Mnogi ministri ne bodo več sedeli v parlamentu (Dušan Keber, Janez Kopač, Zdenka Cerar, Ivo Vajgl, Milan Pogačnik, Anton Grizold), prav tako ne nekateri dozdašnji poslanci (Maks Lavrinc, Dušan Vučko, Blaž Kavčič, Cveta Zalokar Oražem, Roman Jakič, Irma Pavlinič Krebs, Jože Avšič, Tone Partljič, Leo Kremžar). Stranka bo imela v parlamentu le 23 predstavnikov, med njimi bosta samo dve ženski, Majda Širca in Darja Lavtižar Bebler. Tone Rop, ki se je pred volitvami vztrajno izogibal odgovoru na vprašanje, ali bo v primeru, da bi izgubili relativno večino, odstopil, bo moral o tem vendarle premisliti. Toda novega kandidata za predsednika stranke še nimajo, zato ne bo presenečenje, če jo bo nekaj časa vodil tudi v opoziciji.

Dublinski napitek

JANEZ MARKEŠ, MAG, 5. oktobra 2004

Volilni izidi so spektakularni. Neverjetno velika prednost prek šest odstotnih točk Janševe SDS pred doslej javnomnenjsko favorizirano LDS je marsikoga presenetila. Tako liberalna demokracija kot združena lista še v interpretacijah vzporednih volitev nista dopuščali nobenega dvoma: odhajata v opozicijo, oblast v navezi z »desnico« ju ne zanima. Prvi odzivi v kombinaciji z novinarsko stavko pa so našteali nekaj neprijetnih vprašanj.

Tekli smo maraton in danes smo stranka na cilju, je Janez Janša izjavil nekaj ur po objavi prvih volilnih izidov. Toda ni se želel pre nagliti. »Ne bomo pekli golobov, dokler so še na strehi,« je dejal novinarju Pop TV, ki je malo po devetnajsti uri od njega želel izvedeti, kakšna bo videti nova vlada.

Prišle so spremembe. Če je liberalna demokracija obljubljala, da »bomo skupaj spreminjali Slovenijo«, so volivci mandat za ta dejanja vsekakor precej prepričljivo poklonili SDS oziroma Janši. Povolilno evforijo je bilo opaziti predvsem v zmagovalni stranki. Drugouvrščena LDS je bila z manj kot 23 odstotki največji osmoljenec. Tudi izkupiček združene liste na tretjem mestu je bil skromnejši kot pred štirimi leti. Četrtovrščena Bajukova NSi je z nekaj manj kot devetimi odstotki bistveno zmanjšala presenetljivi uspeh z evropskih volitev pred kratkim. še največ zadovoljstva bi lahko pokazali nacionalistično usmerjeni Podobnikova SLS in Jelinčičeva SNS, ki sta nabrali nekaj več kot šest odstotkov glasov. Janezu Podobniku se je namreč izpad na slovensko-hrvaški meji odlično obnesel in mu zagotovil vstop v parlament, ki se je še pred mesecem zdel negotov. Resnično zadovoljni so bili tako samo v SDS, ki so v svojih volilnih sloganih ves čas (maratonsko) poudarjali, da je čas za spremembe. Predsednik stranke se je, potem ko so bili že znani neuradni podatki republiške volilne komisije, zahvalil pokojnima Jožetu Pučniku in Rudiju Šeligu, obema, kot je dejal, prijateljema, ki sta verjela v spremembe

tudi, ko je bilo vanje težko verjeti. Potem se je zahvalil vsem volivcem, ki so povedali, kakšne spremembe si želijo in kdo naj bo njihov nosilec. Očitki trženjskih strokovnjakov so bili jasni: liberalna demokracija je s svojo volilno kampanjo pravzaprav podpirala Janšo, kajti vladna stranka, ki trdi, da je s Slovenijo in vladavino v njej vse v najlepšem redu, nima kaj obljubljeni spremembe. Če pa še stavi nanje, s tem prizna, da doslej v državi nekaj ni bilo prav. Toda dozdejšnji predsednik Rop ni kazal posebnega razočaranja, ni bilo patetičnega obraza ali objokovanja. Hladno je obljubil: »Na naslednje volitve bomo prišli boljše pripravljeni.« Ko so novinarji na volišču pričakali predsednika zveze borcev Janeza Stanovnika in ga vprašali, kdo je favorit, je kategorično zatrdil, da se ve, da Anton Rop. Milan Kučan je na enako vprašanje z nenavadno vedrim obrazom odvrnil: »Favorit je pamet Slovencev.« In Slovenci so odločili. Spremembe so potrebne, vendar je v zraku obviselo najbolj bistveno vprašanje, namreč ali kljub temu, da je večino dobil Janša, še vedno ne obstaja bojazen, da je Slovenijo mogoče spreminjati samo skupaj z liberalno demokracijo oziroma paradržavno organizacijo, ki stoji za njo.

Kje je 46. glas? V nedeljo pozno zvečer je postalo očitno, da predsednik države mandatarstva v prvem poskusu ne bo mogel ponuditi drugemu kot zmagovalcu Janezu Janši. Seštevek vseh glasov, ki bi jih ta lahko zbral po ključu koalicije Slovenije in SLS, bi se po prvih izračunih ustavil pri usodni številki 45. Položaj in zgodbe okrog tega jezička na tehtnici v Sloveniji po nekajkratni ponovitvi dobivajo že skoraj komične razsežnosti, tako da je istega večera Peter Jambreč v intervjuju na prošnjo po komentarju zatrdil, da se je Janši posrečil veliki met, a da bodo pristojni gotovo skušali »goljufati«...

Povolilna oktoberska trilogija Danila Slivnika

MAG, 5., 12., in 19 oktober 2004

Vzpon maratoncev

Velik uspeh Janševe demokratske stranke na državnozborskih volitvah, na katerih je presenetljivo možno porazila Ropove liberalce, najbrž ne bo dopuščal dolgega proslavljanja, ampak bo zahteval čimprejšnji premik k reševanju kopice problemov, povezanih z morebitnim prevzemom mandatarstva za sestavo nove vlade in tako rekoč še s prvimi dnevi »izrednih razmer« zaradi novinarske stavke.

Da se je novinarski sindikat odločil za stavko na volilni dan, me niti ne preseneča preveč, a da so ga uredništva dnevnih časopisov in nacionalne televizije podprla brez pripomb, je največji možni profesionalni škandal (najbolj perverzne so bile trditve, da naj bi stavkali za svojo avtonomijo, čeprav so prej vso tranzicijo brezrezervno politično podpirali svoje sedanje delodajalce, ki naj bi na lepem postali problematični).

Toda vrnimo se k težavam nove koalicije. Pri njenem oblikovanju ne gre samo za razvpiti šestinštirideseti glas, ki prinaša neposredno potrditev mandatarstva, marveč tudi za sestavo takšne vlade, da bo imela za svoje delo zadostno podporo v državnem zboru in ne bo ves čas talka nestrpne opozicije. Vladati s šibko večino namreč pomeni eno v primeru levoliberalne naveze, ki ima na svoji strani tudi vse državne in gospodarske podsisteme, in povsem drugo v primeru pomladnih, doslej opozicijskih strank, ki nimajo neposredne podpore finančne elite in medijskih krogov. Smrtonosna obkolitev Bajukove vlade leta 2000 je opozorilo, ki ga mora imeti Janez Janša kot morebitni novi mandatar nenehno pred očmi.

Seveda ni razlogov za vnaprejšnjo vdajo, vendar je skrajna previdnost več kot upravičena. Kajti dosedanja koalicija zanesljivo ne bo olajševala dela novi vladi, nasprotno, prav verjetno je, da bo že kmalu po izvolitvi začela proti njej ostro podtalno vojno, v kateri bo uporabila predvsem svoje kontinuitetne sposobnosti v ideoloških in

medijskih manipulacijah. Novinarska stavka na volilni dan je dovolj zgovorno sporočilo. Težave bi utegnile biti še hujše, ker volilni rezultati ne dajejo velikih možnosti za politično raznorodno koalicijo, morebitna programska enotnost pa potiska pomladno stran tja, kjer najbrž nikakor ne bi hotela (niti smela) biti: precej bolj desno, kot v resnici je. Če bi se namreč zaradi nujne podpore v državnem zboru koaliciji pridružili še Jelinčičevi nacionalisti, bi se oblikovala zveza, ki bi bila bolj desna, kot se opredeljujejo posamezne stranke in kot kaže vsebinsko (in vrednostno) pomešana lestvica slovenskih političnih igralcev. Ne smemo pozabiti, da se je med predvolilnim nabiranjem glasov že zelo desno pomaknila Podobnikova SLS, ki si je vstop v parlament zagotovila z nacionalističnimi gesli in incidentom ob hrvaški meji. Precej blizu tej politiki pa je bila ves čas tudi Bajukova Nova Slovenija, ki si je v zadnjih štirih letih privrženca pridobila predvsem v tradicionalnih podeželskih in cerkvenih okoljih. Zato ni težko sklepati, da bi se takšna naveza v očeh kritikov in javnosti hitro spremenila v tempirano bombo, ki bi bila takoj predmet ostrih napadov nasprotne strani.

Kako se izogniti pasti, je drugo vprašanje...

Tišina pri O. K. Corralu

Nepotrební strah, da Janez Janša ne bi mogel sestaviti vlade, je posledica samoumevne predpostavke o blokadi med poloma v državnem zboru, vendar se pozablja, da so volitve (s porazi vred) mimo in da bi morali predstavniki strank začeti razmišljati bolj pragmatično.

Nobenega razloga ni, da bi bili ujetniki predsodkov in starih konfliktov ter da ne bi videli nove realnosti, ki je nastala. Seveda je tudi Grosupeljčan zavezan nekaterim obljubam, vendar mu močna volilna podpora, ki jo je SDS dobila v primerjavi z NSi in SLS, omogoča širši maneverski prostor. Volivci pomladnega bloka namreč svojih

glasov niso skoncentrirali zato, da bi bil Janša ujetnik Podobnika, Peterleta in (najverjetneje tudi) Bajuka, ampak so bolj zaupali njegovim sposobnostim. Zdaj je levi blok na vrsti, da prepozna ta sporočila. Drži sicer, da gredo boljševiski v spopadih praviloma do konca, vendar je Janša tokrat lahko pametnejši in lahko (vsaj začasno) enostransko ustavi streljanje pri O. K. Corralu. S premorom lahko namreč čez čas pridobi tudi sam.

Prizanesljivost in taktičnost sicer nista lastnosti, kakor ne bi pripadniki levega bloka radi prepoznavali v Janševi politiki, vendar bi počasi tudi oni morali začeti drugače razmišljati. V levem bloku se je namreč zgodil nasproten proces kot v pomladnem: glasovi so se precej razpršili, ker LDS pod vodstvom Antona Ropa volilne baze ni prepričala in ker je zaradi notranje kontroverznosti njen program zbledel. Vendar je zelo vprašljivo, ali bodo glavni protagonisti prepoznali svoje napake in kako se bodo odločili prišepetovalci v ozadju (predvsem Kučanov Forum 21). Prav mogoče je, da bodo v volilnem porazu videli le začasen upad stranke, ne pa popolnega zloma avanturističnega zasuka v nepremišljeno levičarstvo, ki so ga po Drnovškovem odhodu začrtali Rop, Gaber, Biščak, Gantar, Golobič, Anderlič in njihovi priljubljeni medijski mnenjski voditelji. Če bodo pri zmoti vztrajali, bo šlo s stranko v prihodnjih letih le še navzdol in bo pred naslednjimi parlamentarnimi volitvami morda razpadla na dva dela: podjetniški si bo moral za delovanje najti nov strankarski okvir, ideološki pa se bo spremenil v zamerljivo strankarsko skupino ali postal morda celo skrajna leva frakcija združene liste.

Koncentracija pomladnih glasov je Janšo na nasprotni strani potisnila v položaj, v katerem mora začeti razmišljati širše kot pred volitvami, ko se je zdelo, da so glasovi znotraj blokov enakomerno porazdeljeni. Vprašati se mora namreč, v kakšnih povezavah bo lažje uresničil najpomembnejše dele svojega programa: v ozki koaliciji s pomladnimi strankami ali morebiti v širši navezi s strankami dosedanjega oblastnega

bloka. Pri tem je najpomembneje, da doseže programske cilje, saj bo vse drugo po štirih letih označeno za neuspeh. Poleg tega bo takrat tudi blokovsko prizorišče videti drugačno in vse stranke si bodo iskale nova polja za delovanje (če teh sprememb ne bo, bo navsezadnje nesmiselno tudi Janševo vladanje). V prihodnjih tednih bo moral skratka obravnavati tudi tiste opcije, ki so se pred volitvami zdele popolnoma nepredstavljive in ki bodo pri nekaterih morda izzvale kritike, vendar skorajda nima druge izbire...

Klovni na berglah

Janšev previden in nenavadno preudaren začetek pogajanj o sestavi morebitne vladne koalicije, v kateri naj bi bila po njegovem poleg pomladnikov tudi ena od dosedanjih oblastnih strank, je spravil ostanke Kučanove kominterne v veliko zadrego: ne more ga napadati in ne ve, kako naj se mu postavi po robu.

Tako so politične razmere v državi dva tedna po volitvah precej nenavadne: Janša je tiho (za nekaj dni je šel baje celo na dopust), njegovi nasprotniki pa so prepuščeni svojim strahovom in se jezijo nad volilnim porazom. Najbrž nihče ni računal, da bosta Janševa previdnost in molk tako uničujoča za nomenklaturu ter da ji bodo zadeve začele hitro polzeti iz rok. Vse, kar je levica v dveh tednih spravila skupaj, je bilo nekaj člankov v sobotnem Delu in Mladini, ki so sicer resda napovedali nekakšno vrnitev k ideološkemu boju, vendar so bili precej neučinkoviti. Če smo natančni, so bili strel v prazno ali, bolje rečeno, strel v desno koleno, potem ko so se že prej ustrelili v levo (z neuspelo novinarsko stavko).

Toda iz prvih odzivov se vseeno vidi, da se nomenklatura dva tedna po volitvah še zmeraj ubada z vprašanjem, kako bi ustavila Janšo in politične razmere zadržala v okvirih starega ideološkega spopada, s katerim je domnevno obvladovala dosedanji potek tranzicije. Preizkušena nasprotja (med levimi in desnimi, rdečimi in črnimi, partizani in domobranci itd.) naj bi bila namreč tista, ki naj bi dajala prednost levici in dosedanjemu

oblastnemu bloku. Očitno na tej strani nikogar ne zanima modernost, ampak stavijo vse na pridobitve revolucije in zaverovanost v svoj zaprt ideološki svet. Vendar problem ni samo psihološki (čeprav so kar se da bedni), marveč tudi sistemski: poraz levoliberalnega bloka pri njih namreč še sploh ni sprožil razmišljanj, zakaj so izgubili volitve. Tako smo priča paradoksalnemu položaju, da tisti mnenjski voditelji, ki so s svojimi komentarji in domnevnimi analizami zadnji dve leti potiskali blok v poraz, analizirajo njegove posledice, namesto

da bi bili tiho in premislili o svojih napakah. Svojevrstni zastavonoša pri tem je filozofski žongler po imenu Slavoj Žižek, ki je s svojimi izjavami že zdavnaj dokazal, da je popoln mnenjski avtsajder (in politični posebnec), a ga nekateri še zmeraj obravnavajo, kot da bi bil resen analitik. Stranka, ki v čemerkoli posluša takšne, kot je on (tudi če morebiti razpredajo le o vplivu Wagnerjeve glasbe na Leonejeve filme), mora izgubiti na volitvah, ne glede na to, kaj v njej delajo drugi filozofi in kdo vodi njene plenarne sestanke...

Janša: Pripravljeni smo na vse možnosti

STA, 13. oktober 2004

Predsednik stranke SDS, ki je zmagala na letošnjih državnozborskih volitvah, in najverjetnejši mandatar za sestavo nove vlade Janez Janša je v pogovoru za tednik *Mag* povedal, da so v stranki zainteresirani za sodelovanje z ZLSD. V SDS so se pogovarjali tudi z obema izvoljenima predstavnikoma manjšin, vendar ne računajo na njuna glasova. "Manjšinska vlada nas ne zanima. Pogovarjali pa se bomo z vsemi strankami, ko dobimo mandat, razen s tistimi, ki tega same ne bi želele," je poudaril Janša. Pogovarjali se bodo tudi s SNS, ki ima najboljšo poslansko skupino doslej, vendar pa nobenega ne kupujejo, poudarja prvak SDS. Janša ni želel odgovarjati, kdo bo minister v prihodnji vladi, ker se o tem zaenkrat še ne pogovarjajo, pa tudi ne, kdo bo predsednik državnega zbora, ker mora biti prej znana koalicija.

Janša je pojasnil, da so v SDS zahtevali vnovično preverjanje glasov z volitev, ker je bilo pripomb veliko. Menijo, da velikih napak z nekaj izjemami na samih voliščih ni bilo, ponekod so ugotovili razhajanje z zbirnimi podatki Republiške volilne komisije. Predlagali so, naj volilne komisije volilnih enot ponovno preverijo vnos podatkov iz zapisnikov volišč v računalnike okrajnih volilnih komisij. Napake so bile ponekod odkrite, tudi pri predsedniških volitvah pa se je zgodilo, da so v enem okraju zamenjali rezultate Barbare Brezigar z rezultati Janeza Drnovška, meni Janša. Tako štetje je

pomembno tudi zaradi dodelitve mandatov, ker lahko nekaj glasov odloči o tem, kdo bo sedel v parlamentu.

Janša se boji, da v LDS po porazu na volitvah ne bo prišlo pravočasno do streznitve; kongres so napovedali šele za konec leta oziroma januarja. V SDS so imeli nekaj pogovorov s predsednikom ZLSD Borutom Pahorjem pred volitvami, pa je bil slednji skeptičen do tega, da bi šli v kako drugo koalicijo kot z LDS. To kažejo tudi zadnje izjave stranke. "Osebnostno ne vidim nobenih težav v sodelovanju z Borutom Pahorjem. Ko smo bili opozicija, je bil korekten predsednik državnega zbora, žal pa ga je ZLSD poslala v Evropski parlament," pravi Janša, ki je prepričan, da bi lahko prišlo do pogovorov, saj so zainteresirani za koalicijo z ZLSD. V SDS menijo, da bi lahko v takšni koaliciji z malo sreče zaključili zgodbo o zgodovinski delitvi. Če bodo v ZLSD določili za pogajalca Milana Kučana, Janša ne vidi nobenih problemov, zaveda pa se, da ima nekdanji predsednik države močan vpliv na dogajanje v združeni listi. "Pogovarjal sem se že tudi z obema predstavnikoma manjšin, vendar ne pričakujemo niti ne pogojujemo glasovanja za mandatarja in za vlado. Ne pogajamo se in ne kupujemo 46. glasu pri manjšinah. To nas ne zanima. Veseli bomo, če oba podpreta ekipo, ki jo bomo predlagali," je prepričan Janša. Kakorkoli pa se

bosta predstavnika odločila, pa se bodo v SDS trudili, da se položaj obeh manjšin izboljšuje tudi v praksi.

SDS ima dobro poslansko skupino, je prepričan Janša, zagotovo pa ne bo problem izbrati dobrega kandidata za predsednika državnega zbora, saj je bilo nasploh izvoljenih veliko dobrih poslank in poslancev. Kot morebitni predsednik vlade bo lahko izpolnili šest opozicijskih zahtev za uravnoteženje slovenskega političnega prostora. Kar se tiče obmejnih sporov s Hrvaško, pa naj bi Janševa vlada storila tisto, kar bo dobro za Slovenijo. "Položaj danes ni enak kot leta 2000, marsikaj, kar je bilo zamujenega, bo treba danes nadoknaditi na drug način," je prepričan Janša. SDS ima močno zaledje v EU, prijatelji stranke pa bodo vodili prihodnjo evropsko vlado. "Oni vedo, kaj je SDS. In trdno sem prepričan, da tudi slovenska javnost ne bo več tako naklonjena tistim, ki Slovenijo blatijo v tujini," je prepričan prvak SDS.

Janša je povedal, da so v stranki za uspeh na volitvah vložili veliko truda, znanja, volje in poguma, čeprav to ni bil njihov edini cilj. "Vseskozi smo želeli uresničevati program, ki je bil dober vseh deset let, vendar ga iz opozicije večinoma nismo mogli. Če bi imeli to možnost, bi bila Slovenija danes bolj razvita in bolj pravična," je prepričan Janša. V stranki so pričakovali zmago, vedeli so, da bodo razmerja med koalicijo Slovenija in SLS na eni strani ter drugimi strankami približno takšna, kot so. "Na teh volitvah tako kot leta 1990 ni odločal denar in monopoli, temveč srce.

Kučan: Janša je lahko dober premier

STA, 22. oktober, 2004

Nekdanji predsednik Milan Kučan je v pogovoru za Sobotno prilogo Dela ocenil, da bi bil najverjetnejši mandatar za sestavo vlade in predsednik SDS Janez Janša lahko dober premier. "Če bi ocenjeval zgolj po njegovih napovedih v zadnjem času, bi bil lahko dober predsednik vlade. Navsezadnje je predsednik SDS veteran v slovenski politiki, delaven, dober analitik, tudi taktik, človek z ambicijami," je ocenil Kučan v analizi povolilnega položaja, ki jo v petkovi izdaji v skrajšani obliki in vnaprej objavlja časnik Delo.

LDS je imela denar in zaledje različnih monopolov iz dolgoletne vladavine, SDS pa predvsem mlado in pogumno ekipo, ki ji gre za stvar," je opozoril prvak SDS. Janša je tudi dejal, da se je v volilni kampanji izkazalo, da so javnomnenjske raziskave, ki jih plačuje vlada, mediji pa jih jemljejo kot neodvisne, pomemben element politične propagande. Pri tem je izpostavil raziskavo Politbarometer Centra za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij pri Fakulteti za družbene vede. Čimprej bi potrebovali tudi kako neodvisno tujo institucijo, ki bi delala res dobre javnomnenjske raziskave v Sloveniji, je dejal predsednik SDS.

Janša priznava, da je bila v minulih letih največja napaka njegove stranke naivnost. Navedel je njihovo prizadevanje leta 1996, ko so skušali spremeniti volilni sistem, naivni pa so bili tudi leta 2000, ko so podprli nezaupnico vladi Janeza Drnovška ter verjeli besedam tistih, s katerimi so imeli slabe izkušnje že iz leta 1996.

Predsednik LDS in premier Anton Rop Janši ni čestital za zmago na volitvah. "Po človeški plati povsem razumem njegov položaj, ki ni enostaven. Tudi sam sem bil večkrat razočaran nad rezultati volitev in vem, kako se človek ob tem počuti. Naenkrat bo izgubil mnogo takoimenovanih prijateljev, ki jih prinese moč in oblast. Škoda pa je, da v dosedanji največji vladni stranki še ni trezne presoje," je dejal Janša in dodal, da je LDS letos izgubila 14 odstotkov, pa ni slišati nobenih zahtev po odstopu vodstva.

"Večina je presodila, da bo stranka, ki je dobila večino, oziroma njen predsednik, bolje upravljala z državo, z več reda in z več pravičnosti, kot so državo upravljali ti, ki so jo upravljali do zdaj," ugotavlja Kučan. Nekdanji predsednik je opozoril tudi na "primanjkljaje" na slovenskem političnem prizorišču, ker po njegovem mnenju "proces socialnega preoblikovanja družbe ni povsem pokrit s strankarsko strukturo in programskimi opredelitvami". Največje "primanjkljaje" vidi na levi.

Knjiga Razdvojeni narod: Okupacija, kolaboracija, državljanska vojna, revolucija

Povzeto po STA, 7. september 2004

Ob predstavitvi knjige dr. Tamare Griesser-Pečar z naslovom Razdvojeni narod - Slovenija 1941- 1945, je pri Mladinski knjigi izšla v zgodovinski zbirki Premiki, dejal urednik Aleksander Zorn. Obsežna knjiga priznane zgodovinarke je po urednikovih besedah prvi sistematičen, na dejstvih zasnovan pregled "travmatiziranega obdobja slovenskega naroda". Avtorski prispevek dr. Tamare Griesser-Pečar je osredotočen na žrtve, ki so brez sodbe in pod komunističnim sloganom "kdor ni za nas, je proti nam" padle med vojno in po osvoboditvi. Kot je na predstavitvi svoje knjige dejala avtorica, je do resnične osvoboditve Slovencev prišlo šele 25. junija 1991 in ne maja 1945.

Zgodovinska raziskava Razdvojeni narod - Slovenija 1941-1945 skuša podati kolikor je mogoče prepričljivo podobo bistva, ciljev in prakse različnih družbenih in političnih sil tistega časa: organizacij, strank, zvez, vojaških in paravojaških enot v Sloveniji. Knjiga Tamare Griesser-Pečar se na podlagi dobljenih rezultatov posveča vprašanju, kako je moglo priti do tedanjih notranjih slovenskih sporov.

Sklicuje se na mednarodnopravno presojo okupacije, s katero je mogoče meriti različne tokove gibanj tedanjega časa z manj znanega stališča.

Dr. Jožef Bernik, eden redkih še živih pričevalcev opisane dobe, je bil na novinarski konferenci kritičen tako do prejšnje komunistične oblasti, kot tudi do sedanje brezbrizne in žaljive drže slovenske vlade do povojnih zločinskih pobojev domobrancev. Bernik je prepričan, da v Sloveniji vlada državna ideologija, naklonjena prejšnjemu sistemu. Zakon o vojnih grobiščih, ki naj bi po Bernikovih besedah Slovence pripeljal do nekakšne katarze, je do domobranskih žrtev in njihovih svojcev žaljiv. Slednji pri sestavi zakona niso imeli nikakršne besede, kar po Bernikovih besedah jasno priča o dvoličnosti slovenske politike.

"Razdvojeni narod je na objavo čakal 60 let," je še povedal Bernik, ki meni, da bo pisanje Griesser-Pečarjeve prispevalo k pomembnemu vprašanju "česa ne smemo in kaj moramo". Prav tako upa, da knjiga ne bo zanelila sovraštva, ampak dialog.

Zadnje poročilo komisije vlade glede prikritih grobišč

STA, 8. oktober 2004

Komisija vlade za reševanje vprašanj prikritih grobišč, ki je v skladu z ustanovitvenim aktom na svoji zadnji seji sprejela sklep o razpustitvi, je na svoji zadnji novinarski konferenci predstavila predvsem delo v zadnjih letih, ko je bilo po besedah članov uresničeno največ ciljev, ki so si jih v komisiji zastavili. Po besedah podpredsednice komisije **Spomenke Hribar** je imela komisija v času delovanja veliko težav, do sprememb na bolje pa je prišlo v zadnjem sklicu državnega zbora. *Končno je celo sama Hribarjeva ocenila, da se "trenutna Ropova vlada, kar se tiče vprašanja prikritih grobišč, obnaša nezrelo in nekulturno".*

Vladna komisija je pri svojem delu do sedaj evidentirala 390 lokacij grobišč, a bo na seznamu

ostalo še okoli 130 lokacij, ki jih bo treba na terenu evidentirati in nato obdelati. Gotovo pa bodo v naslednjem obdobju pridobili informacije še za druge lokacije, je povedal član komisije **Mitja Ferenc**, sicer predavatelj zgodovine jugovzhodne Evrope v 20. stoletju na Oddelku za zgodovino ljubljanske Filozofske fakultete.

Glede na narodnost žrtev jih je največ Slovencev (ena četrtnina), petina je Hrvatov, sedmina Nemcev. Urejeno ni skoraj nobeno grobišče, le dve sta urejeni kot kulturni spomenik, je povzel Ferenc in poudaril, da le postavitve spomenika na grobišču ne bo zadoščala, ker tla na takem območju praviloma za kaj takega niso primerna. *"Do odgovora na to, koliko je prikritih grobišč, bo*

vedno težje priti, saj je možno, da smo le na polovici tovrstnih najdenih grobišč," je poudaril Ferenc. Ob tem je še dejal, da je evidentiranje lokacij grobišč še dovolj za nadaljnje delo, potrebno pa je še zagotoviti denar in kadre. Obojega je bilo v minulih letih premalo. Nekakšen zaključek dela komisije predstavlja otvoritev osrednjega spomenika zamolčanim žrtvam povojnih pomorov v Spominskem parku Teharje, kjer pa se je zapletlo pri slavnostnem govorniku. Neuradno, tako Spomenka Hribar, se je Rop odpovedal udeležitvi, ker tam kot govornik ne bi bil zaželen.

V Teharju so odpri spomenik žrtvam povojnih pobojev

STA, 10. oktober 2004

V Spominskem parku Teharje so v organizaciji komisije vlade za reševanje vprašanj prikritih grobišč odkrili osrednji spomenik zamolčanim žrtvam povojnih pobojev. Slavnostni govornik predsednik državnega zbora **Feri Horvat**, je ob tej priložnosti k spomeniku položil venec in dejal, da je poboje na Teharjah zakrivila takratna oblast, in da se z odkritjem spomenika želi država odolžiti vsem teharskim žrtvam in njihovim svojcem za trpljenje, ki so ga prestali. Spomenik na Teharjah po Horvatovem mnenju pomeni tudi nov začetek medsebojnega življenja in konec ločitev duha, je simbol za nazaj in opomnik za naprej, za spravo med ljudmi. "Poskusimo, potrudimo se, da bi zaživelj drugače, bolj sproščeno in strpno. To zmoremo, saj smo za naše skupno življenje odgovorni sami. Podaljšajmo v prihodnost občutek povezanosti in odpravimo travme preteklosti," je navzoče na slovesnosti pozval Horvat.

Predsednik komisije za reševanje vprašanj prikritih grobišč **Peter Kovačič Peršin**, ki je tretji predsednik te komisije, je povedal, da je komisija pred tremi leti prevzela skrb za dokončanje spomenika in nalogo s pomočjo ministrstva za delo, družino in socialne zadeve tudi uspešno opravila. Spomenik, ki ga bo upravljalo ministrstvo

za kulturo, po Kovačičevih besedah vrača dostojanstvo vsem zamolčanim žrtvam. "Spomenik je tudi opomin, da moramo kot narod kljub razlikam živeti v strpnosti. Spomenik, ki je zgrajen iz kripte, prezbiterijskega, steze tišine in sarkofaga, vrača ime vsem teharskim žrtvam, nas navdihuje z globoko misljo o smiselnosti naše narodne zgodovine," je poudaril Kovačič.

Celjski župan **Bojan Šrot** je menil, da nekatere spomenike postavljamo, da nas opominjajo in opozarjajo. "Nočemo, da bi se dogodki iz Teharij ponovili. Ljudje želimo, da ne bi bilo več sovraštva in prelivanja krvi. Samo s strpnostjo in dialogom lahko teharski spomenik za naše znanjce ohrani svojo sporočilnost," je pripomnil Šrot.

Po odkritju je sledila tudi svečana maša, ki jo je vodil škof **Franc Kramberger**. Ob blagoslovu spomenika je poudaril, da stojimo na mestu, na katerem dolgo časa niso smeli stati, in da prav na Teharjah slovenska zemlja joka. "Tukaj je prišlo do apokaliptičnega prelivanja krvi. Teharske žrtve se niso mogle braniti, upale so, da gredo domov, a šle so v smrt. Prav je, da te žrtve stopijo iz anonimnosti, in da do njih ohranimo spoštovanje," je med drugim dejal Kramberger.

Štefka Pavlin

Štefka Pavlin

V nedeljo 12. septembra, 2004 smo Slovenci iz Toronta in okolice romali v Midland Ontario, k cerkvi kanadskih mučencev. To je naše letno romanje kjer se ob križu postavljenim na planjavi blizu cerkve spominjamo padlih domobrancev in žrtev komunizma v naši rodni domovini Sloveniji med

drugo svetovno vojno.

Pri spominskem križu ki je bil postavljen leta 1975 smo se zbrali in se pod vodstvom inž. Cirila Pleškota spominjali teh naših žrtev in mučencev. Pri križu je bil položen venec v spomin žrtev. Zapela sta moška zbora obeh župnij, Marije Pomagaj in Brezmadežne v Torontu. Pozdravni govor je imel duhovnik g. Stane Gerjolj. Ga. Anica Resnik je deklamirala dve pesmi rojaka Ivana Korošca: *Prošnja obsojenih* in *Oče odpusti jim*. Gospa Nada Čemas je deklamirala pesem Mitja Sarabona: *Mrtvemu pesniku Francetu Balantiču* in *Rože na gomilo*.

Sledil je govor, ki ga je pripravil g. Peter Urbanc, in ga je v njegovi odsotnosti prečitala ga. Ema Pogačar. V tem govoru se je g. Urbanc dotaknil vseh grozot, ki so se dogajale v Sloveniji

Midland, 12. Sept. 2004.

Peter Urbanc

Govor pripravil Peter Urbanc, prebrala ga. Ema Pogačar, predsednica KSS

Dragi rojaki,

25. julija letos so se ob Ruski kapelici pod Vršičem poklonili - spominu ponesrečenih ruskih vojakov, - avstrijskih vojnih ujetnikov. Število žrtev, zasul jih je snežni plaz leta 1916, je bilo skoraj

in obdolžili vsa ta dejanja komunizem, ki še do danes zanika to krivdo, če ne drugače vsaj z odsotnostjo pri letnih komemoracijah padlih žrtev.

Za zaključek tega programa je zbor zapel pesem, *Moja domovina*. Sledila je molitev Križevega pota, ob postajah razvrščenih po hribu nad cerkvijo. Ob 1:15 je bila sv. maša, ki jo je darovalo pet duhovnikov. Sledile so pete litanije.

Tudi Častni generalni konzul RS, g. Jože Slobodnik, ki se te komemoracije ni mogel udeležiti, je prisotnim poslal sledeče vzpodbudljive besede:

Dragi Slovenci in Slovenke,

Spominjamo se strašnih medvojnih in povojnih dogodkov na Slovenskem. Za dosego sprave je potrebno pogledati resnico in spregovoriti o zamolčanih stvareh, pri čemer je pomembno, da slovenska javnost in politika dela na tem, da pride do prave sprave in spoštovanja do vseh, ki so dali svoja življenja za domovino.

Ob romanju v Midland se spominjamo kanadskih mučencev. Pri slovenskem križu se spominjamo umrlih za domovino. Delajmo na tem, da bo to znamenje povezovalno med nami v Kanadi in Sloveniji.

Želim vam vsem prav lep dan.

Jože Slobodnik,

Častni generalni konzul RS v Torontu

100. Najbolj svečana, pomembna je bila prisotnost govornika, predsednika vlade RS Anton Ropa, ki je opozoril, da je kapelica mesto opomina, spomina in združevanja. Letos v Rogu, kraju mučeniške smrti tisočev domobrancev, Srbov in Hrvatov, ob

prisotnosti tisočev romarjev, tega verjetno v RS najbolj usodnega kraja, ni bilo slovenskega predsednika ali kakega pomembnega predstavnika Slovenske vlade. Ta primerjava, obeh komemoracij Vršiča, z Rogom, je nerazumljiva. Pod Vršičem je umrlo okoli 100 Rusov, ti so umrli v nesreči, naravne smrti. Tam je bil predsednik RS.

Kaj pa predstavlja Kočevski Rog!? Število žrtev je 100 krat večje kot pod Vršičem. Žrtev, Slovencev, domobrancev niso samo pobili, nego so jih izstradali, ponižali, mučili in končno pomorjene vrgli v kraško jamo. Brezno so zaminirali, morišče in enako vsa druga, so skrivali 50 let!

Koga so pobili v Rogu!? To so bili naši najdražji rojaki ki so v najtežjih okoliščinah branili narod pred rdečim terorjem in kasneje skušali preprečiti oblast najbolj krvave diktature naše slovenske in svetovne zgodovine. Pomanjkanje prisotnosti, in govora s priznanjem tega največjega zločina, z obžalovanjem je neodpustljiva. Prisotnost vlade s primernim nagovorom bi bil pomemben korak k narodni spravi. Očividno bo s to vlado, ki v 12 letih ni napravila enega pomembnega koraka k spravi, pomiritvini tako ostalo tudi v bodoče. Ta sprtost nam škoduje, namesto svobodne, demokratske, gospodarsko in družbeno uspešne Slovenije, doživljamo iz leta v leto nadaljevanje naše žalostne preteklosti, državljanske vojne. Omenim še odločbo Sveta Evropske skupnosti, ki zahteva od današnjih voditeljev v bivših komunističnih deželah, da priznajo, obžalujejo in popravijo, v okviru možnosti, vse komunistične zločine.

Pred 13. leti je pri komemoraciji bil prisoten predsednik Slovenije Kučan. V Teharjih bivši predsednik polaga vsako leto venec iz spoštovanja do mrtvih. To bi bilo lepo in primerno, ako isti Kučan ne bi istočasno javno in glasno obrekoval in globoko žalil domobrancev, vaških stražarjev in četnikov. Označi jih z nacisti in jih dolži izdaje najvišjih interesov slovenskega naroda. Venec, poklon take osebe je višek hinavstva, sprenevedanja, pomanjkanja vsake srčne kulture in ga odklanjamo. Mnogi od Vas prihajate na ta sveti kraj iz spoštovanja, solidarnosti do naših pokojnih, z

nami niste doživljali grozne čase v letih 1941-45. Naj Vam razložim zakaj se je leta 1942 lep del naroda z orožjem uprl rdečemu terorju. Partija je načrtno izrabila drugo svetovno vojno za izvedbo revolucije. V prvi fazi, od aprila do 22. junija 1941 ni uspevala, ker so komunisti z Sovjetsko zvezo na čelu bili povezani z Nemčijo v nenapadalnem paktu, sklenjen 23. avg. 1939 v Moskvi. Ta pakt je omogočil vojno, kar je bila namera Sovjetske zveze. Partija je po pismenem nalogu takrat v Sloveniji tesno sodelovala z Nemci. Najvišje funkcionarje, kasnejše OF in revolucije, kot Dr. Aleš Stanovnika, Dr. Jože Vilfana in Dr. Pokorna najdemo v službi pri Gestapu, v selitveni komisiji v Šentvidu. Kasnejši admiral Bovet, ki še danes živi v Beogradu in kasnejši Notranji minister, sta bila takrat, prostovoljno, med najvidnejšimi člani Hitler Jugenda. Vse se je spremenilo 22. VI. 1941 ob napadu na Sovjetsko zvezo. Po nalogu Kominterne so šli komunisti v ilegalo in bi morali napadati nemško vojsko. Za komunistično partijo Slovenije je tako raglašena NOB postala v samem začetku 100% krinka za začetek revolucije. In začelo se je s strelji, noži VOS-a komunistične tajne policije. Italjanski okupator namesto, da bi nastopil proti takemu terorju, je s temi teroristi sklenil pogoste dogovore, ki so jamčili varnost italjanskemu okupatorju in partizanski strani. Račun je plačal nezaščiteni narod. Bilo je hudo: Prvi veljak revolucije v Sloveniji, Kardelj je pisal spomladi 1942 Titu in Centralnemu komitetu Jugoslovanske komunistične partije: (ta dopis, dokument je bil odkrit) sledeče: »V mojem sektorju na Dolenjskem odvedemo tedensko povprečno 20 ljudi v gozdove in jih likvidiramo«. Predno je prišlo do nujne, saj 6 mesecev prekasne samoobrambe je bilo mrtvih 1500 rojakov. Številka je grozna, to je več kot so v 30 letih po zadnji vojni potolkle nemške, belgijske, francoske, italjanske levičarske teroristične organizacije skupaj! Kdo je bil v smrtni nevarnosti biti mučen in ubit?: duhovniki, cerkveni ljudje, bivši občinski uradniki in politiki, vplivni kmetje in isto navadni delavci, če niso pristopili k revoluciji. Prišlo je tako daleč, tudi ta dokument je poznan, da je komunistični prvak dal pismeni

nalag likvidirati vse orožja sposobne moške, KI NISO KAZALI ZANIMANJA ZA KOMUNIZEM. Prebivalstvo je prosilo brez uspeha bivše politike, cerkev, pomagajte, preskrbite nam obrambo ali pa nam dajte orožje, da se branimo v vaseh. Ko ni bilo od nikoder pomoči, ko je bil odkrit načrtovan napad na Šentjošt in množično likvidiranje v tej občini so fantje in možje šli sami k lokalnemu komandantu Italjanu naj jim da možnost samoobrambe. Okupator se je dolgo obotavljal, končno je ob tej priliki napada na Šentjošt 17. julija 1942 popustil. To je bilo tisto prejemanje orožja in kontrola okupatorja, ki ga levica očita vaškim stražam in kasneje domobrancem. Naravni zakon, božji zakon in človeški zakoni pa tako samoobrambo in domače oborožene enote brez vsakega pridržka dovoljujejo. Tako tudi Haška konvencija iz leta 1907, ki tudi dovoljuje tolikokrat očitano prisego okupatorju. Ta ni obsegala obljube zvestobe tuji državi kot je preprovedano v Haški konvenciji. Z ustanovitvijo Vaških straž, domobrancev, narod seveda ni bil popolnoma zaščiten. Komunisti so ustrahovali ljudi, obramba je bila težka. Še manj je pomagalo sodelovanje revolucije, s skrite izza NOB, z okupatorji. Prišlo je tako daleč, da je okupator, naprimer na Primorskem, 5. julija 1944 določil spraznjena ozemlja, kjer so potem vladali samo partizani. Dogovor na Primorskem je določal povsem prosto roko partizanom pri napadanju domobrancev. Domobrancem Nemci niso prišli na pomoč. Rezultat je bila tragedija na Črnem vrhu s preko 100 mrtvimi domobranci. Kljub vsemu so bile domače demokratske sile uspešne, še posebej domobranci. Med temi je v bojih padlo v 18 mesecih samo še dobrih 200 civilistov in nekaj sto domobrancev v bojih. Tragedija vrnjenih domobrancev je bil zločin stoletja. To ni bila samo tragična »napaka«, kot so to zadevo imenovali v Angleškem parlamentu. To tudi ni bilo potrebno zaradi nekih transportnih težav, kot se je Maršal Aleksander izgovarjal Američanom, ki so jih prijemali zaradi tega vrašanja, ker med zavezniki bi moral veljati podpisani dogovor, načelo, da se Jugoslovanov, zaradi državljske vojne NE

BO VRAČALO. Pravica azila je osnovna človekova pravica, ki je nobena mednarodna pogodba ne more odpraviti! Doma sedaj komunisti priznavajo ta zločin, dolgo časa naj bi to bila neka nepomembna »napaka«. Med dilemo priznati: zločin, ga obžalovati, prositi za odpuščanje, popraviti ga v okviru možnosti, kar bi bila edina možna osnova za spravo, ali iskati neko opravičilo, pa ni nobenega premika. Sprava mora nujno vsebovati odgovornost, krivdo za našo največjo zgodovinsko tragedijo. Indirektno revolucija, danes kontinuiteta, borci indirektno preko režimskih kulturnikov, filozofov, zgodovinarjev skušajo ponuditi neko opravičilo za revolucijo, za tragedijo, tako pravijo:

- »Kriva je Cerkev, z njenim klerikalizmom, z dr. Mahničem na čelu. To je privedlo do takih ostrih ideoloških nasprotovanj, da je revolucija bila nujni odgovor.
- Krive so težke socialne razmere v prvi Jugoslaviji.
- Kriva je diktatura prve Jugoslavije, takratne politične stranke in politiki, ki niso dali prosto pot komunizmu in so te zadnje celo preganjali.
- Krivi so naši nasprotniki, ki so se od vsega začetka podali, vdinjali okupatorju in z njim sodelovali, ustanovili domače oborožene enote, dočim so
- komunisti takoj začeli z oboroženim odporom. Krivi so oboji tako levičarji KPS in njihovi zavezniki krivi so nasprotniki, ki so začeli medsebojno borbo» ISTOČASNO.

Vsi gornji razlogi, v kolikor niso v celoti izmišljeni, nimajo nobene veljave, odgovarjati je nesmiselno in nepotrebno. Ali so fantje in možje iz Šentjošta šli v smrtni boj zaradi dr. Mahničarja in cerkve? Nikakor ne, šli so v boj, da ubranijo svoja življenja, svoje domačije. VSI PA DOBRO VEMO, tako najbolj komunisti, da je edina krivda, edini krivec za tragedijo, državljansko vojno neizzvani, nepotrebni rdeči teror, ki je v prvem letu okupacije mučil in pobil do 1500 nedolžnih rojakov. Vse kar se je godilo kasneje, tudi nekaj

maščevalnih akcij s strani nasprotnikov revolucije je bila še posledica velikega greha rdečega terorja.

Naj zaključim z zadnjo, verjetno najbolj podlo potezo do dela našega naroda. Gre za uzakonjene lažne napise, ki jih že začenjajo postavljati na skoraj 200 moriščih v naši domovini. Napis se glasi: »Tu ležijo pobiti po krivdi vojne in povojnih usmrтитеv«. Današnja vlada tako laž, sprenevedanje, nudi kot spravo, zadoščenje naši mrtvi od REVOLUCIJE pobiti vojski. Pristrčna hvala Vam,

dragi rojaki, da danes 59 let po tragediji še vedno prihajate na ta sveti kraj, da se s hvaležnostjo in spoštovanjem spomnimo naših mrtvih junakov. Doma to, danes po 59 letih to še vedno ni mogoče. Padlim domobrancem in toliko drugim žrtvam revolucije pa velja Slava Vam! Hvala Vam! Vaš spomin bo ostal z nami vedno in povsod.

POČIVAJTE V MIRU!

Boljši sprejem slovenskih radijskih programov na avstrijskem Koroškem

STA, 2. september 2004

Foto: Bobo/Delo

Na južnem avstrijskem Koroškem po novem delujejo dodatni oddajniki. Ti bodo zagotavljali, da bodo lahko vsi tamkajšni poslušalci

brezhibno sprejemali slovenski radijski spored, ki ga oblikujejo sodelavci ORF, Radia dva in Radia

Agora, je danes sporočil urednik slovenskega sporeda ORF na frekvenci Radio DVA-Agora **Andrej Mohar**.

Od 21. marca letos ima slovenska narodna skupnost na avstrijskem Koroškem v okviru kooperacije družbe AKO-lokalni radio in avstrijske radijske in televizijske hiše ORF vsak dan na voljo 12-urni informacijski in zabavni spored v slovenskem jeziku Radio DVA-Agora.

Tako je nastal na avstrijskem Koroškem celodnevni radijski spored za slovensko manjšino v Avstriji.

DIE PRESSE, Avstrija, 21. oktober 2004 - Janez Janša: "V Sloveniji veljajo zelo visoki standardi za zaščito manjšin. Podobne standarde želimo zagotoviti tudi za pripadnike slovenske manjšine" na avstrijskem Koroškem.

Porast na slovenskih višjih šolah na Koroškem

Dr. France Habjan

Za letošnje šolsko leto so na slovenskih višjih šolah zabeležili izreden porast vpisanih na slovenski gimnaziji, na Janžičevem trgu, je ravnatelj dr. Miha Vrbinc pozdravil ob pričetku šolskega leta 540 dijakov in dijakinj. To je izredno velik uspeh za slovensko šolstvo na Koroškem. Ta uspeh, merodajni krogi pripisujejo novemu učnemu načrtu za višnjo stopnjo šol s tem, da so uvedli dva nova predmeta. "Komunikacija – medijacija –

kreativnost" in "Projektni management". To sta dva obvezna predmeta, ki sta na izbiro dijakom.

140 dijakov se je vpisalo v novem šolskem letu na Šentpetersko višjo šolo za gospodarske vede. Enako število 140 dijakov in dijakinj se je vpisalo na dvojezično trgovsko šolo.

Ta porast na koroških slovenskih šolah pripisujejo odličnemu učnemu načrtu, ki jih zahteva nov vzgojni pristop k izobraževanju.

Draga 2004

Dr. France Habjan

Dr. France Habjan

V dneh od 3. do 5. septembra so se vršili na Občinah pri Trstu, v parku Finžgarjevega doma 39. študijski dnevi. Na teh študijskih dnevih se srečujejo slovenski izobraženci iz Slovenije, zamejstva in iz sveta. Vodilna ideja teh srečanj temelji na treh ključnih besedah... "slovenstvo, krščanstvo in demokracija". Tudi letošnja Draga se je povsem poistovetila s temi tremi temami.

V Petek 3. septembra se je predstavil mlad slovenski filozof iz Koroške mag. Tim Oliver Wuster. Odlično pripravljeno predavanje je gost iz Koroške osredotočil na izjemno zanimivo temo: "Narodnost ali kozmopolitstvo". Ali se v luči Sokratovega in Kristusovega vabila, ta dva načina življenja razlikujeta drug od drugega ali pa drug drugega izključujeta? Iz referata je bilo mogoče sklepati, da oba načina dopolnjujeta eden drugega. Velja

tudi poudariti, da mladi mag. Wuster tako ali drugače izpričuje svoja miselna izkustva in razmišljanja, kot jih izpričuje njegov mentor filozof in javni delovec dr. Vinko Oslar iz Celovca.

V soboto 4. septembra se je predstavil, danes vsem znan zgodovinar professor Jože Dežman iz Radovljice, ki je razpravljal o "spravah in resnicah" slovenske preteklosti; to se pravi o medvojnih in povojnih dogodkih. V prvem delu njegovega predavanja je avtor izhajal iz stališča, da je sovraštvo v Sloveniji še danes občuteno zaradi vojnih in povojnih dogodkov. Iz referata je bilo zaslutiti misel, da ne bi bila potrebna nobena sprava, če bi vsi Slovenci govorili odkrito. Predavatelj je izrecno poudaril, da so tisti otroci, katerim po vojni ni bilo dovoljeno "žalovati" za pobitimi starši in sorodniki še danes čustveno bolni. V drugem delu pa je prof. Dežman zatrdil, da je za odkritje resnice potreben izkop nasilno pomorjenih žrtev. Svoje predavanje je sklenil z mislijo, za resnično spravo je potrebno izkanje dobrote, izražanje pomoči in sočutja in tako bodo postale žrtve "vidne". Prof. Jože Dežman je družno z Jožetom Možino, vodjo študijskega krožka "Moč preživetja" in oba imenovana zgodovinarja sta pripravila TV predavanje oddaje "Dosje – Zamolčani – moč preživetja" na nacionalni slovenski televiziji.

Pred Dežmanovim predavanjem so ob 3. uri popoldan zaključili jesenski del "Drage Mladih 2004", poletni del te prireditve je potekal meseca julija na Občinah... Okrogla miza na kateri so sodelovali, pisatelj Lojze Rebula, umetnik iz Pariza dr. Evgen Bavčar in antropolog, duhovnik Zvone Štrubelj iz Nemčije, so v glavnem razmišljali, kaj lahko naredimo Slovenci v Evropi brez "meja". Pisatelj Rebula je dejal, da najvišjo stopnjo slovenstva vidi v ustanovitvi slovenske države in sedaj pa naj bo glavni povdarek v grajenju močne narodne zavesti, ki bo pomagala kljubovati "Evropskim pritiskom".

Evgen Bavčar pa se je osredotočil okoli ideje, kako kulturni Evropi približati kulturno Slovenijo.

Po Bavčarjevem mnenju se zastavlja velik problem, kako premagovati brezmejnost predvsem v glavah ljudi. Umetnik je zaključil z vprašanjem, koliko je slovenska narodna zavest pripravljena na te izzive.

Teolog Štrubelj pa je nato izpostavil postavko, da je skupna usoda za Slovence zelo velik izziv. Dejal je, da je nenapisana ustava Evrope prvi temelj demokratične misli, zato so po njegovem mnenju polemike o evropski ustavi popolnoma nepotrebne in neumestne.

Kljub tej evropski euforiji pa vendar nastane vprašanje, ali je sedanja Evropa v nastajanju podobna "Panevropski" ideji, ki temelji na skupnosti enakopravnih držav in narodov, ob medsebojnem sodelovanju in spoštovanju ali pa bo ta "Nova Evropa" nič drugega kot evropska gospodarska integracija, ki bo nehoti zanemarjala obstoj narodov in njihovih kultur.

V nedeljo je tržaški škof mons. Evgen Ravignani daroval sveto mašo in imel v slovenščini izjemno lepo pridigo namenjeno slovenskim izobražencem. Po maši pa se je predstavil duhovnik, teolog Mitja Bregant, rojen v Gorici, sedaj živeč v Angliji in ZDA. Njegovo duhovniško poslanstvo se naslanja na študij več verske, več nacionalne, v civilizacijsko pluralistične družbe. Predavanje je bilo zelo obširno in enkratno, mogli bi ga imenovati kot doktorsko disertacijo, ki je zahtevala precejšnega raziskovalnega dela različnih kultur, verstev in etnij. Predstavil je sedanjo podobo sveta, kjer sta nasilje in spopad vsakdajnost in kdor more to stanje v prihodnosti reševati, oziramo ga vsaj

omiliti? Ko je sklenil referat, je dejal, da človeško gledano bo težko reševati to problematiko, hkrati pa je poudaril, da na vkljub vsemu temu se moramo zavedati in skušati doumeti, da duh božji deluje tudi v drugih verstvih in kulturah, in v spoznanju tega dejstva, bo mogla človeška družba reševati na bolj pozitiven način svetovne medčloveške zdrahe. Teolog Mitja Bregant se je tokrat predstavil kot močan znanstvenik-teolog in odličnen posredovalec svetovnega karizmatičnega gibanja "Ognjiščarjev".

Sklepno predavanje letošnje Drage je posredovala bivša ministrica Bajukove vlade, pravnica dr. Barbara Brezinger, ki je govorila na temo: "Slovenija v Evropi". Osvežujoče je posredovala dejstva mlade slovenske države in nakazala tudi njene pomanjklivosti, predvsem ob vprašanju; "ali je Slovenija že resnično pravna država"? Prav ob tem vprašanju se je obširno dotaknila slovenske zakonodaje, v kateri je še marsičem čutili pravnega duha bivšega sistema, vendar pa ni navedla niti enega posameznega zakona, ki vsebuje preteklost. Precej kritično pa se je drugi dan časopisje razpisalo o njenem referatu, ki je imel naslov "Slovenija v Evropi" vendar o tem občutljivem vprašanju ni spregovorila, čeprav so poslušalci to pričakovali. Njena karizmatičnost pa je kljub temu požela močan aplavz.

Študijski dnevi v Dragi so vsakokrat odlično organizirani in zapolnjeni z odličnimi predavatelji s sodobnimi temami.

Ob 15. obletnici Svetovnega Slovenskega Kongresa

Dr. France Habjan

V sklopu letošnjih študijskih dni v Dragi, na Občinah pri Trstu, je bilo v soboto 4. septembra tudi slavnostno zasedanje slovenskega kongresa, ob 15. letnici njegove ustanovitve ali točneje ustanovitev iniciativnega odbora SSK. Zasedanje je potekalo v velikem šotoru, ob izredno številni prisotnosti slovenskih rojakov iz Slovenije, zdomstva in zamejstva.

Slovestno sejo je v odsotnosti predsednika SSK dr. Borisa Pleskoviča odprl podpredsednik SSK za Slovenijo mag. Stanislav Raščan. Prebral je pozdravno pismo dr. Pleskoviča s katerim je seznanil udeležence o pretekli dejavnosti SSK. Pozdravom so se nato pridružili tudi predsednik društva slovenskih izobražencev v Trstu Sergej Pahor, v imenu SSK za Italijo je spregovoril zdravnik dr.

Ralko Dolhar, pozdrave Državnega sveta iz Slovenije pa je prinesel član sveta Jože Jeraj.

Daljši govor je nato imel eden od 5 pobudnikov in od ustanoviteljev SSK, Viktor Blažič. Spomnil se je tistih zgodovinskih dni pred 15. leti, ko so bili med ustanovitelji bivši partizani, domobranci in zdomci, zato je bilo tedaj čutiti, da bo ustanova idealno zastopala idejo slovenstva in da bo končno napočil čas k narodni spravi. Na žalost pa do današnjih dni, do tega ni prišlo.

Dr. Pleskovič je v njegovem pismu izpostavil temeljno programsko usmeritev in dosežke skozi čas, predvsem zadnjih 5 let. SSK je v teh letih organiziral svetovna slovenska srečanja znanstvenikov, zdravnikov, arhitektov, gradbenikov in gospodarstvenikov iz Slovenije, iz zamejstva in iz sveta. SSK je tudi organiziral mladinska srečanja otrok iz Slovenije in sveta.

Osrednja točka zasedanja je bil glavni govor vodilnega slovenskega zgodovinarja univerzitetnega profesorja dr. Staneta Grande, ki je v daljšem nagovoru povzel zgodovino razvoja slovenske politične misli, v času prebujanja narodne zavesti. Ustanovitelji SSK so hoteli dati poudarek, je dejal dr. Grande, na skrbi za slovenstvo ne glede na politične in nazorske razlike članov. V tem delu govora se je podrobno dotaknil oseb, ki so iz obeh "bregov" največ doprinesle k uresničanju te prve vseslovenske organizacije. Njegovo izvajanje je temeljilo na raziskavah obsežnega zgodovinskega SSK gradiva. Omenil je tudi, da je prvo idejo vsejal pokojni zgodovinar prof. Vlado Habjan, ko je leta 1986 prebral znameniti referat na srečanju slovenskih kulturnih delavcev v Ljubljani, v Cankarjevem domu, o potrebi povezovanja vseh treh Slovenij; matične z zdomsko in z zamejsko Slovenijo.

V nadaljevanju njegovega govora je dr. Grande dejal, da je v samem začetku SSK dobil največjo podporo prav pri kanadski konferenci, vsaj je bil KSK ustanovljen nekaj mesecev prej kot je bil ustanovljen iniciativen odbor Svetovnega slovenskega kongresa v Trstu. Poudaril je tudi dejstvo, da svetovna kongresna organizacija še ni uresničila celotnega programa, sprejetega na ustanovnem

kongresu v zgodovinskem času slovenskega osamosvajanja, 27. junija 1991 v Ljubljani, zato naj svoje poslanstvo pogumno nadaljuje.

Zasedanje sta tudi pozdravila, prvi predsednik SSK urednik Bojan Brezinger in dvakratni predsednik dr. Jože Bernik. Za Brezingerja je bilo predsedovanje veliko izkustvo na eni strani, na drugi pa je spoznal številne velike slovenske izobražence iz vseh treh Slovenij.

Dr. Bernik pa je povedal, da je bil Svetovni slovenski kongres prva izdelana oblika slovenske civilne družbe in je zato nujno, da nadaljuje s svojim poslanstvom.

Zvečer po zadnjem predavanju je bila na hitro sklicana seja odbora SSK v Marjanišču, na kateri je prišlo do naslednjih sklepov:

1. Na predlog prof. Tomaža Pavšiča, člana odbora SSK konference za Italijo, da SSK sodeluje in podpre postavitve spominskega obeležja Goriškem slavčku, pesniku Simonu Gregorčiču ob stoletnici njegove smrti v Gorici (Italija), ki bo leta 2006. Pesnik Gregorčič se je izobraževal in živel veliki del svojega življenja prav v Gorici. Predlog prof. Pavšiča je bil soglasno sprejet. Slovenska Konferenca SSK in Kanadski slovenski kongres sta predlog ne samo podprla ampak sta tudi obljubila sodelovanje z zasnovo. Prvo bo potrebno dobiti dovoljenje za postavitve spomenika od občine Gorica.
2. Dogovorjeno je bilo, da bo tajništvo SSK v Ljubljani, izdajalo dvomesečno organizacijsko poročilo, namenjeno konferencam, s katerim se bodo mogli seznaniti z programskim delom, glavnega odbora SSK. KSK je navezal delovne stike s podpredsednico SSK, zadolženo za prekomorske konference z zdravnico dr. Matejo De Leoni-Stanonik iz Knoxville, Tennessee ZDA. KSK je tudi v stalnih stikih z argentinsko konferenco.

3. Glavni odbor bo poživl delo po konferencah.

Kongresno srečanje v Dragi 2004 bo vsekakor dalo novega zagona svetovnemu kongresnemu gibanju in podoba je, da se bodo kaj kmalu poznali sadovi tega zadnjega zasedanja SSK.

6. septembra sta se sestala na osrednjem tajništvu SSK v Ljubljani, predsednik KSK France

Rihar in podpredsednik dr. France Habjan in se s SSK dogovorila o vprašanjih, ki zadevajo obojestransko dejavnost. Dr. France Habjan se je še isti dan sestal s predsednikom SSK dr. Pleskovičem na daljšem delovnem razgovoru, kjer sta obravnavala v glavnem organizacijska vprašanja in o prihodnjem programskem delu SSK, predvsem glede požitve povezovanja s konferencami in o novih delovnih zanosih.

Slovenska poletna šola

Janez Smrekar

Janez Smrekar

Zelo sem hvaležen, da so nas v Sloveniji tako lepo sprejeli. Naša skupina je štela 22 učencev skupaj s spremljevalci. Mnogi izmed nas nismo pričakovali, kaj vse se bo v času našega potovanja dogajalo. Program turneje, ki ga je pripravil

Boštjan Kocmur je bil odličen. Videli smo zelo veliko, jedli smo dobro hrano, bili smo med dobrimi ljudmi – moram reči, da smo se počutili kot doma.

Poleg učenja slovenskega jezika, smo obiskali kar nekaj znamenitih krajev Slovenije, kjer smo skupaj z Argentinci imeli tudi kulturne nastope. Zato smo že pred odhodom pripravili nekaj točk kulturnega programa, v dolžini pol ure. Tudi Argentinci so pripravili dober program, ki pa je trajal dobro uro in pol. Kjerkoli smo nastopali; teh nastopov je bilo osem, sem imel občutek, da so nas ljudje z navdušenjem poslušali, saj smo s seboj prinesli del naše ljubezni do Slovenije.

Pouk slovenščine smo imeli dva tedna, po pet in pol šolskih ur na dan. Organizatorji, učitelji, in pomočniki s Filozofske fakultete v Ljubljani so bili zelo dobri in sposobni. Tudi metode dela in teme učenja so bile zanimive. Naučili smo se veliko.

Program Poletne šole slovenskega jezika na Srednji zdravstveni šoli na Poljanski cesti v Ljubljani priporočam vsakemu, ki se želi izpopolniti v slovenskem jeziku, kakor tudi v slovenski kulturi.

Posebna zahvala gre vsem organizatorjem v Sloveniji: obema ministrstvoma, Filozofski fakulteti, gospodu Kocmurju, ki je nas spremljal. Hvaležen pa sem tudi Slovenski šoli v Torontu za izvedbo tega potovanja.

ATTORNEYS AT LAW MILAN VAJDA & PARTNERS

Dalmatinova ulica 7 1001 Ljubljana p.p.1662 Slovenija

Phone: 011 386 1 431 4310 Fax: 011 386 1 433 3305

Milan Vajda
Odvetnik

Denis Frank Majzelj
Partner & Consultant

E-mail: vajda@odvetnik-vajda.si

E-mail: Denis.Majzelj@ng-dev.net

Nudimo celovito pravno svetovanje in zastopanje pred sodišči, arbitražami in drugimi upravnimi organi v Republiki Sloveniji, za fizične in pravne osebe. Strankam svetujemo pri vodenju denacionalizacijskih postopkov in ekonomsko svetujemo pri tujih investicijah v Republiki Sloveniji. Kontakt je možen tudi v angleškem ali francoskem jeziku.

We offer full legal consultation and legal representation for legal and natural persons at the courts, for arbitrations and at other administrative organs in the Republic of Slovenia. We also consult about foreign investments in the Republic of Slovenia. All contacts can also be made in English or French.

Obljuba dela dolg!

Kot smo omenili v uvodnih besedah zadnje izdaje Glasila, objavljamo tu v celoti dopise, ki smo jih prejeli o 45. Slovenskem dnevu 4. julija 2004 na Slovenskem Letovišču v Boltonu, Ontario. Iskreno se opravičujemo vsem dopisnikom in bralcem Glasila za zamudo.

Slovenski Dan 2004 v Torontu

Milena Soršak

V nedeljo 4. julija 2004 je Kanadska Slovenska skupnost organizirala 45. slovenski dan na Slovenskem letovišču pri Boltonu. Klub nestabilnemu vremenu se je prireditve udeležilo razveseljivo število ljudi, kar pomeni, da nam je slovenska identiteta še vedno dovolj pomembna.

Po maši, ki jo je daroval g. Ivan Plazar, je sledilo kosilo v dvorani. Kulturni program se je pričel ob 2h. Gospa Nevenka Slavinec, ki je program povezovala, je za uvod prebrala pozdrave in čestitke ontarijskega premiera Daltona McGuinty, župana mesta Toronta Davida Miller in slovenske veleposlanice v Ottawa gospe Veronike Stabej. Sledili sta kanadska in slovenska himna. Glavni govornik dneva je bil g. Stane Krajnc, predsednik Kanadsko Slovenskega Zgodovinskega Društva, ki se je ustanovilo lansko leto z namenom, da izda knjigo o delu in pomenu Slovencev v Kanadi. Govoril je o Slovencih včeraj, danes in jutri. Povedal je, da je v Kanadi registriranih 188 različnih narodnosti, Slovenci smo na 65. mestu. Poudaril je kako važno je, da ne zamudimo sedanjega trenutka da ovekovečimo slovenski življenj na kanadski zemlji, bodimo ponosni na slovenske korenine, našo preteklost in kujmo lepšo bodočnost našim znancem v kanadskem mozaiku narodov. V domu Lipa je že urejen prostor, kjer se bodo hranili arhivi, zato je naprošen vsakdo, ki ima kakršnokoli gradivo o delovanju Slovencev na tej zemlji, da o tem obvesti društvo.

V imenu mladine je spregovoril Matthew Stajan, hokeist Toronto Maple Leaf številka 14. V svojem preprostem a nadvse prisrčnim govorom

je povedal, da je bil eden najsrečnejših dogodkov v njegovem življenju trenutek, ko je kot igralec v Maple Leaf mogel zastopati Slovenijo. Ponosen je na svoje korenine in iz srca hvaležen svojim staršem in še posebej starim staršem Stajan in Škerlj za vso podporo in vzpodbudo, saj brez teh gotovo nebi mogel doseči tega uspeha.

Še enkrat je nastopil vokalni zbor *Plamen*. Ubrani glasovi so pritegnili pozornost občestva še posebno z zaključno pesmijo *Ne čakaj na maj*. Nagrado, oziroma priznanje, ki ga vsako leto podeli enemu izmed zaslužnih Slovencev, Slovenska kreditna banka, je letos prejel g. Ludvik Stajan za svoje neumorno delo v slovenski skupnosti. Le kdo ga ne pozna, saj priskoči na pomoč, kjer koli je ta potrebna. Zborček *Mladi rod* je zapel dve stari slovenski pesmi. Pohvalo in iskreno zahvalo zaslužita mladi in nadarjeni Kristina Krizan in Laurie Ulčar, ki mlajše uvajata v svet slovenske pesmi in seveda Mojca Dimperio, ki jih je spremljala s kitaro.

Slovenska folklorna skupina Nagelj je podala pester program plesov iz vseh slovenskih pokrajin. Letos praznuje 45. obletnico obstoja. Predsednica Lidija Fotivec je izrabila priliko in se ponovno zahvalila ustanovitelju in voditelju skozi vseh 45 let g. Cirilu Soršku za delo in trud, ki ga vlaga v prid slovenske skupnosti in še posebno mladine.

S tremi plesi so se predstavili člani plesne skupine *Planika*, ki jo vodi ga. Nada Petrovič. Z veseljem je gledati najmlajše, ko se poskušajo v plesnih korakih in gotovo so bili deležni velike pozornosti vseh prisotnih.

Program je zaključil generalni častni konzul g. Jože Slobodnik. Vsem organizatorjem in nastopajočim je izrekel zahvalo, nadvse pa je vesel dejstva, da že nekaj let Slovenski dan organizira združena slovenska skupnost.

Žal je zabavni del programa pokvaril dež, a dobra volja premaga tudi to. Zabava in ples sta se nadaljevala v dvorani pod zvoki orkestra *Veseli Pomurci*.

Nadvse je razveseljivo dejstvo, da je na letošnjem Slovenskem dnevu sodelovalo toliko mladih. Vsem prisrčna hvala z željo, da bi se med seboj še trdneje povezovali, gojili slovensko zavest in ohranjali kulturno dediščino svojih dedov.

Ciril Soršak sprejema priznanje za njegovo dolgoletno delo

Kanadska Slovenska skupnost - včeraj, danes in jutri

Slovenski del govora glavnega govornika g. Staneta Kranjca ob 45. Slovenskem dnevu na Slovenskem letovišču pri Boltonu, Ontario (angleški del je bil objavljen v prejšnji izdaji Glasila)

V čast mi je, da vam danes lahko spregovorim nekaj besed. Za to priložnost se zahvaljujem voditeljem slovenskih organizacij Kanadske Slovenske Skupnosti.

Slovenci v Severni Ameriki danes praznujejo tri jubileje: 45. Slovenski dan, 137. rojstni dan Kanade in naši sosede v ZDA pa praznujejo 228 let neodvisnosti. Na praznovanje Slovenskega dne na tem koščku naše nove domovine, kjer se ohranja Slovensko narodno izročilo, Slovenci prihajajo že 45 let iz raznih krajev Kanade, ZDA, Slovenije, Argentine in drugod po svetu. Leta 1997 smo praznovali 100-letnico Kanadske države. Leta 1998 je na Slovenskem dnevu nad 200 Slovencev počastilo našega novega kardinala, nadškofa dr. Alojzija Ambrožiča. Leta 1991 pa je nad 3000 Slovencev in Slovencev praznovalo proglasitev suverene države Republike Slovenije. Dan Slovenske državnosti je bil prvi dan, ki smo ga skupno priredili in praznovali ne glede na naša ideološka prepričanja. Slovenski dnevi utrjujejo slovensko skupnost v Kanadi, povezujejo našo »novo« in »staro« domovino, zbuja v naših rojstnih zavest pripadnosti slovenskemu narodu in

doprinašajo naš delež h grajenju kanadske multi-kulturne družbe.

Zelo sem vesel in hvaležen, da se prireditve in praznovanja Slovenskih dni že več let nadaljujejo v skupnem delu in nastopu slovenskih društev in organizacij v okviru Kanadske Slovenske Skupnosti. Želim si, da bi se to praznovanje nadaljevalo tudi v prihodnosti. V Kanadi Slovenci nujno potrebujemo skupno predstavništvo, ki svetu predstavlja vse Slovence, ne glede na naše prirojene vzorce, osebne čute, ali ideološke različnosti. Saj je bil že Trubarjev pozdrav Slovincem: »Ljubi Slovenci! Le skup, le skup«.

Slovenci v Kanadi smo tako kot drugod po svetu ideološko različni, prav gotovo pa je, da nas veliko več družijo, kot pa deli. Vse premalo pa je med nami komunikacije in dialogov, da bi drug drugega boljše spoznavali ter razumeli. Različna mnenja in cilji v našem življenju so potrebna, saj naš stari pregovor pravi, da »...kjer se dva v vsem strinjata, tam samo eden misli«. Veleposlanica RS ga Veronika Stabej je na kulturnem večeru v Torontu v svojem govoru dejala: »Različno razmišljanje, ideje in hotenja so BOGASTVO in

omogočajo bolj kakovostne rešitve, če jih spremlja dialog, toleranca, upoštevanje mnenja drugega ter iskanje najboljših možnosti«. Dragi rojaki, za lepši in bogatejši DANES in JUTRI vseh Slovencev v Kanadi, izkoristimo to BOGASTVO! Pogosto se sliši, da Slovencev v Kanadi ni mnogo, v resnici pa ni tako.

Leta 1991 je »Census Canada« naštel samo 8,050 Slovencev. V letu 1996 se je število povečalo na 25,910 in v zadnjem štetju leta 2001 se je število povečalo na 28,910. Kanadski Slovenski Kongres, kakor tudi kanadsko zunanje ministrstvo, pa domnevata, da nas je vsaj 40,000. Za te izboljšane rezultate se iskreno zahvaljujem vsem Slovincem in Slovenkam in upam, da se bo v naslednjem štetju leta 2006 število Slovencev v Kanadi ponovno dvignilo (*zlasti če bo »Census Canada« onemogočili možnost, da bi se Slovenci registrirali kot »Jugoslovani«, saj takega naroda sploh ni!*).

Pred nekaj leti je nekdo vprašal nekdanjega državnega sekretarja za Slovence po svetu, dr. Petra Venclja »Kdo je Slovenec in kaj pomeni biti Slovenec po rodu?« Dr. Vencelj je odgovoril: »Slovenec po rodu je nekdo, ki ima v sebi nekaj slovenskega; denimo, da je vsaj eden od starih staršev bil Slovenec po rodu, ali pa celo pomeni, da je v nekom vsaj 12.5% slovenske krvi. Bistveno za to pa je človekova opredelitev, da kdo hoče to biti, Slovenec po rodu«.

(V dokumentih kanadskega censa je etnični izvor definiran kot narodna skupina prednikov, kateri oseba pripada. Eno zelo važno vprašanje v vprašalni poli se glasi: »Kateri etnični skupini so pripadali predniki te osebe?« Na podlagi tega vprašanja lahko upamo, da se bodo naši potomci še mnoga leta vpisovali kot »Slovenian«, če jih bomo seznanjali s slovenskimi tradicijami, kulturo in vrednotami tako, da bi hoteli ostati Slovenci po rodu.)

Slovenske korenine v Kanadi segajo nazaj v leto 1855, ko je škof Baraga prevzel odgovornost za velik del sedanje provincé Ontario, vse od mesta Thunder Bay pa do Toronta. Leta 1862 so ob jezeru Superior zgradili na indijanskem ozemlju

cerkev »Our lady of Sorrows«. Cerkev še danes stoji in v njej se že 142 let daruje sv. maša. Po Baragovem prihodu je zelo malo Slovencev prišlo v Kanado. Prvi val slovenskih emigrantov v Kanado je bil med prvo in drugo svetovno vojno; bili so v glavnem ekonomski izseljenci in so se zaposlili v rudnikih severnega Ontarija. Drugi val slovenskih emigrantov je bil med leti 1947 in 1950; to so bili predvsem politični emigranti, ki so zapustili domovino v strahu pred komunističnim preganjanjem. Tretji val, med leti 1950 in 1970, pa so bili ljudje, ki so odšli po svetu za večjim kosom kruha, kot jim je nudila domovina.

V preteklih letih so Slovenci v Kanadi veliko dosegli. Ob posvetitvi spominske plošče v čast slovenskih emigrantov v zgodovinskem muzeju »Pier 21« v Halifaxu je predsednik muzeja med drugim dejal: »Slovenci so Kanadi veliko več doprinesli, kot pa od Kanade prejeli«. Na žalost pa je zgodovina Slovencev v Kanadi še vedno premalo vidna in poznana.

Po slovenskih društvih, organizacijah in domovih obstojajo pisma, zapisniki, knjige, fotografije, filmi, videos, časopisi, dokumenti in veliko drugega materiala, kar se ljudem zdi nepomembno. V resnici pa so vsa ta gradiva in arhivi naša slovenska dediščina v Kanadi.

Veliko je že zgubljenega. Da ohranimo vsaj to, kar se da ohraniti smo ustanovili Kanadsko Slovensko Zgodovinsko Društvo (KSZD). Glavni namen tega društva je pridobivati, urejati in ohranjovati slovensko dediščino v Kanadi. Društvo je formalno registrirano pri kanadski oblasti in ima sedaj svoj odbor in prostor za urejanje in ohranjanje slovenskega arhiva v slovenskem starostnem domu Lipa. Upamo, da bo kasneje tudi v National Archives and National Library v Ottawi ter v Zgodovinskih arhivih v Sloveniji. Voditelji doma Lipa, kot mnogo posameznikov in organizacij so idejo KSZD lepo pozdravili, za kar se jim društvo iskreno zahvaljuje.

Ljudje zapuščajo ta svet in z njimi v naši skupnosti ostaja velika praznina. To so ljudje, ki so zgradili slovensko skupnost in slovensko dediščino v Kanadi in to dediščino je vredno

Udeleženci pri kulturnem programu

ohraniti. Dragi rojaki, vljudno vas prosimo, da pričnete zbirati vašo dediščino in jo nam pošiljati v naš skupni zgodovinski prostor v domu Lipa, da jo ohranimo za bodoče rodove. Hvaležni bomo tudi vsake podpore za vzdrževanje zgodovinskega prostora.

Zahvalni nagovor Častnega Generalnega Konzula g. Jožeta Slobodnika

Hvala vam vsem, ki ste organizirali ta Slovenski Dan. Hvala vsem nastopajočim za vaše neutrudno delo. Gospodu Kranjcu za njegove spodbudne besede. Ponosen sem in si štejem v čast, da vas lahko, kot častni generalni konzul Republike Slovenije pozdravim na tem Slovenskem dnevu. Današnji dan, ko smo se zbrali v velikem številu mi pomeni, da nas je Slovencev v Kanadi še vedno veliko, da smo dobro organizirani in da smo radi skupaj. Ta Slovenski dan je že 45. Posebno sem vesel, da prirejate to slovesnost že vrsto let pod imenom Slovenska Skupnost. Prav je, da ste se za ta velik dan odločili pokazati, kako kanadska-slovenska skupnost, posebno pa še torontska skupnost, deluje v slogi in spoštovanju

V imenu KSS se iskreno zahvaljujem društvu Slovenski Dom in KSZD za današnjo razstavo slovenskega zgodovinskega gradiva. Upam, da bo v prihodnosti več takih razstav.

Arhivi so narodno bogastvo in samo pisano, pravilno urejeno gradivo ne bo izgubljeno. Zavedati se moramo, da bodo v prihodnosti arhivi edini spomin na Slovence v Kanadi. Z ustanovitvijo KSZD smo posadili majhno drevo v upanju, da bo z vašo pomočjo in vašim sodelovanjem visoko rastle, se široko razvijalo ter da bodo sadeži tega drevesa obogatili multi-kulturno dediščino v Kanadi in da bodo tako v ponos in korist Kanadske Slovenske Skupnosti ter slovenskega naroda.

Op. ur.: zgornji članek, skrajšan in cenzuriran – brez kakršnekoli omembe kardinala Ambrožiča - je bil objavljen tudi v novi publikaciji Izseljenske matice slovenija.svet, številka 4-5 za avgust in september 2004.

drug do drugega. Za vzgled ste tudi drugim skupinam Slovencev po svetu. Pomembno pa je, da znamo naše delo peljati v smer, da bo zanimivo za mlade. Slovenija je v 13 letih samostojnosti dosegla lep uspeh. Postala je članica NATA in Evropske zveze. To je pomembno tudi za nas v Kanadi. Sedaj smo člani uspešne evropske povezave in imamo veliko možnosti za razvoj in tudi večji vpliv v Evropi in v svetu.

Prvega julija smo praznovali »Canada Day«. S hvaležnostjo se spomnimo naše nove domovine, ki nas je sprejela in nam nudi vse udobnosti za lepo življenje.

Želim vam prijetno praznovanje.

Gospod Slobodnik je nato prebral še tri čestitna pisma, ki jih je prejel od Veleposlanice RS, ge. Veronike Stabej, župana mesta Toronto in Premiera ontarijske province:

Drage Slovenke in Slovenci, spoštovani gostje in vsi prisotni,

V veliko veselje mi je, da vas lahko v imenu Veleposlaništva Republike Slovenije v Kanadi in v svojem imenu pozdravim na Slovenskem dnevu 2004. Žal ne osebno, saj sem zaradi neodložljivih obveznosti v Ottawi, vendar verjamem, da bodo pozdravi ravno tako sprejeti.

Iskreno vam čestitam ob tradicionalnem Slovenskem dnevu ob praznovanju slovenske samostojnosti, ki kaže, da je vaša skupnost še tako živa in prav nič utrujena. Izredno pomembno je, da mlada generacija ohranja vezi s slovensko kulturo in z jezikom, saj to vsakega človeka bogati. Ravno tako pomembno je, da imajo mladi možnost spoznati moderno Slovenijo. Pred kratkim smo praznovali trinajsti rojstni dan samostojne države, prvič kot članica Evropske unije. To razumemo kot velik uspeh mlade Slovenije, saj smo letos postali člani dveh pomembnih mednarodnih mehanizmov z velikim vplivom na svetovna dogajanja – EU in NATO. Zavedamo se, da imamo znotraj EU velike možnosti za svoj razvoj in za uspešno delovanje, vendar bomo morali za to trdo delati. Ravno tako, kot morate vi Slovenci, ki živite v tej veliki državi, trdno delati za ohranjanje svojih korenin, jezika in kulture. Vsakodnevno življenje zahteva vedno več naporov, zato je resnično občudovanja vredno, da si ob tem odtrgate toliko časa in energije za ohranjanje slovenstva.

Dragi rojaki, želim vam prijetno praznovanje in še veliko uspehov.

Veronika Stabej, l.r., Veleposlanica

Dear Mr. Slobodnik:

It gives me much pleasure to offer congratulations and best wishes on the occasion of the 13th anniversary of the National Day of the Republic of Slovenia on June 25th.

The National Day of the Republic of Slovenia is a day to acknowledge and celebrate your achievements and pride in your great nation, your traditions and culture. It is a homage to the past and its people and an opportune time to strengthen the ties and bonds of friendship of our two countries.

On behalf of Toronto Council and the people of our great City, I wish you continued success and prosperity.

Yours truly,
Mayor David Miller

Dear Mr. Slobodnik:

On behalf of the Government of Ontario, I am delighted to extend warm greetings to the people and the Government of the Republic of Slovenia as you celebrate your National Day. Congratulations!

This is an ideal time to recall your nation's proud history and accomplishments. May it also be an occasion to reflect on and deepen the friendly relations that exist between our two jurisdictions. Please accept my best wishes.

Yours truly,

Dalton McGuinty
Premier of Ontario

Alfi Nipič v Winnipegu

Stan Majowski, Predsednik Kanadsko Slovensko Kulturno Društvo Inc. Winnipeg, Canada

Kanadsko Slovensko Kulturno Društvo (KSKD) v Winnipegu, je 23. julija 2004 bilo gostitelj muzikantom iz Slovenije. Slovenski glasbeni legend

& Nature, The Forks in Lower Fort Garry. Tudi pri kosilu v restavraciji DeLukas, pri polnih krožnikih in kozarcih so fantje začeli peti, delavci te restavracije so njim pa z veseljem zaploskali.

V četrtek zvečer pri večerji, ki so jo organizirali in pripravili člani KSKD v naši dvorani, smo še imeli priložnost slišati te neverjetno talentne muzikante.

Petek je končno le prišel in že pred začetkom se je nabrala vrsta pri vratih razprodane dvorane. Odličen večer se je začel par minut čez sedem, ko je KSKD predsednik gospod Stane Majowski, našim gostom predstavil Alfi Nipiča in njegove muzikante. Po 45 minutah koncerta je gospod Nipič vzel mikrofon, se ljudem zahvalil in začel pet pesem "Slovenija odkod lepote tvoje" Gosti so

Alfi Nipič in njegovi muzikanti so našim obiskovalcem ostali za vedno v spominu.

Planiranje tega obiska se je začelo že spomladi in KSKD se zahvaljuje gospodu Milanu Stefanec iz Hamiltona Ont. za njegovo sodelovanje in pomoč, da se je ta obisk uresničil. Hvala lepa gospod Milan.

Gospoda Nipiča so spremljali muzikanti: Tone, Jože, Franc, Branko, Zlatko in sin Dejan Nipič kot glasni inženir. Pridružil se je njim tudi gospod Milan Stefanec.

Grupa je prispela v Winnipeg že v sredo, nastopali so pa komaj v petek, tako, da smo imeli priložnost njim pokazati vsaj nekaj imenitnih stvari našega mesta, kot na primer muzej of Man

pokazali svoje zadovoljstvo z neverjetnim ploskanjem. Na žalost naša skupnost ni nikdar bila gostitelj ansambla bratov Avsenik, vse eno so nam poslali svoje lepe želje. Na obisk gospoda Nipiča pa gledamo kot, da nam je prinesel en košček slovenske glasbene zgodovine k nam v Winnipeg. Eno od svojih zadnjih pesmi "Bog te živi" je malo spremenil in vključil besedo Winnipeg in nam znjo želel Božjega blagoslova in še 100 let skupnega delovanja. Ob zaključku koncerta in neprenehnem ploskanju, je vsaj nekaj ljudi imelo solzne oči.

Po koncertu in večerji so nas gospod Alfi in njegovi muzikanti zabavali z zelo imenitnimi pesmi, sestavljenih iz svojih in bratov Avsenik zbirk,

Alfi Nipič in Hilda Terry

Gostje na ogledu Winnipega

katere so večina naših gostov že poznali in se jih zelo razveselili. Spodobi se tudi omeniti, da je gospod Nipič profesionallec tudi pri napovedovanju z katerim je goste zabaval skozi celi večer.

Omenjeni so bili tudi gospod in gospa Slavko in Lojzka Slejko, dva izvorna člana našega društva, ki sta slavila 55. obletnico poroke in gospod in gospa Janez in Frances Gornik, ki sta slavila 34. obletnico poroke. Vrhunec celega večera za že dolgo letno članico našega cerkvenega pevskega zbora Hildo Terry, ki je že dostikrat nastopala na odru, pa je bil dogodek ko jo je gospod Nipič povabil na oder in sta skupaj zapela pesem "Tam kjer murke cveto".

Med polkami in valčki, se je slišala tudi POP muzika, pri kateri je takoj nastala vrsta in palica je bila že pripravljena za limbo dance, kar je zelo razveselilo vse muzikante.

Vsaka dobra reč se mora tudi končati in tako se je končal tudi naš lepi večer z gospodom Nipičem in njegovimi muzikanti. Spomini tega večera oziroma njihovega obiska, pa nam bo ostal za vedno in tudi kot zgodovina za našo skupnost. Kanadsko Slovensko Kulturno Društvo se želi še enkrat zahvaliti gospodu Alfiju, Tonetu, Jožetu, Francu in Zlatku, da so dodali tudi Winnipeg na program svoje turneje. Upamo, da smo vam vsaj na neki mali način, do neke mere poplačali z našo navdušenostjo do vas in vaše glasbe, za veselje in radost, ki ste za nas poskrbeli na tem večeru.

Jesen 2004

Anica Resnik

V soboto 28. avgusta so balinarji na Slovenskem letovišču zaključili letošnjo športno sezono, s katero si krajšajo čas, se vesele medsebojnega prijateljstva in zdravega pozitivnega tekmovanja. Zadnja igra v sezoni ima vedno skupne namene, bodisi za dobrodelnost ali pomoč letovišču. Vsopnina, cena za udeležbo na tem zadnjem srečanju je bila letos deset dolarjev. Zbrani denar od vstopnine, prodaja pizze in prostovoljnih darov so letos namenili Viktoriji Gerzinič, vnučinki Lojzeta in Lojzke Svetina ki je podvržena neozdravljivi bolezni – cerebral palsey.

Midland

V nedeljo 12. septembra smo romali v Midland, na božjo pot k kanadskim mučencem in slovenskemu spominskem križu. Leta se vrstijo od prvega romanja v letu 1949 in 1950, ko smo si najeli avtobus v Torontu do leta 2004, ko se množici naših osebnih avtomobilov spet pridruži avtobus za starejše romarje iz naših župnij.

Midland je naša vera, molitev, obljuba in dolžnost. Letošnjo pobožnost je vodil dr. Stanko

Gerjolj ob asistenci čč. gg. Tineta Batiča, Ivana Plazarja, Romana Travarja in Francija Trstenjaka. V Midland prihajamo po duhovno pomoč, ki naj nas po skupni molitvi križevega pota, zakramenta spovedi v slovenskem jeziku za naše romarje iz vseh krajev Ontario, po slovesni maši in petih litanijah Matere božje z mogočim ljudskim petjem v prostorni romarski cerkvi – utrdi in spremlja na vseh naših poteh.

Komemoracija pri spominskem križu pa je romanje na slovensko Kalvarijo, kjer se z žalostnim srcem in bolečino spominjamo naših mučencev – domobrancev in civilnih žrtev komunistične revolucije. Vstali Kristus na železnem mrežastem križu ki je podoben mnogim starim križem po slovenskih pokopoliščih ob podeželskih cerkvah je naša tolažba in upanje, da bodo njihove muke in trpljenje nekoč v luči spoznanja in resnice zažarele na svobodnem slovenskem nebu. Program pri križu in molitev križanega pota je vodil Ciril Pleško.

Zahvalna Nedelja na Slovenskem letovišču.

Po mokrem poletju nas prijetno ogreva jesensko sonce. Sadje zori in cvetje po gredah blede. V poletni pokrajini ustvarja nebeški Umetnik čudovito jesensko panoramo zemlje in neba.

Iz drage domovine smo prinesli v nove kraje stare šege in praznovanje... Vinska trgatev je ena takih praznovanj, ki so jih gasilska društva prirejala po deželi ob času trgiranja grozdja v vinogradih.

Tu nimamo slovenskih gasilcev. Vendar nam ne manjka društev in krajev, kjer se zbiramo za posebne prilike. Tako je na zahvalno nedeljo 10. oktobra Slovensko letovišče zadnjič v sezoni zaživeło v prijetni domači družbi... Iz jesenskega

brezoblačnega neba je sonce sipalo svetlobo na drevje po hribu, da je žarelo v jesenskih barvah. Pri dopoldanski sveti maši smo se z č.g. Ivanom Plazarjem zahvalili za ta prelepi dan, za življenje, za vse dobro, prijatelje, družine, za vse, ki se trudijo in delajo za uspeh letovišča. Za kosilo je čez tristo gostov napolnilo dvorano. Spet nas je župnik Tine Batič povabil da se zahvalimo predsedniku Johniju Kuri in njegovemu odboru za vse njihovo delo. Letošnji župan Andrej Gorenc z malim sinčkom v naročju, županja žena Bernarda, kmet Marjan Ulčar z ženo Milico in dvema dekletoma ter vinogradnik Jože Muhič z brento na hrbtu ob kmečkem vozu z napisom "Slovenija, deželica sonca, vinca in grozdja..." so s svojim nastopom ustvarili odlično razpoloženje. Predsednik je potem podaril zahvalno plaketko Jožetu Muhiču, za mnoga leta prostovoljnega dela na letovišču. Kjer ni bilo policajev, so odrasli s pomočjo otrok na ramah "pokradli" vse grozdje na brajdi pod stropom dvorane.

Kuharica Marija Soršak je s pomočnicami in oskrbnico letoviške kuhinje Marice Komavli pripravila izvrstno kosilo. Povrhu vsega so na mize prinesli še košarice grozdja in krožnike peciva. Za ples je igral Planinski oktet Maksa Petroviča. Proti peti popoldanski uri se je sonce počasi začelo skrivati za hrib... visoki vrhovi kanadskega javora so razgoreli v škrlatni luči... bil je prekrasen dan...

Lojze Oražem...

je 10. septembra zapustil ta svet in družino. V vasi Prigorica pri Ribnici na Dolenjskem je bil 22. januarja 1931 rojen v kmečki družini petih otrok. Vojna in revolucija mu je ubila dva brata. Leta 1945 je oče na begu iz domače vasi pobral Lojzeta pri selezjancih na

Rakovniku pri Ljubljani, kjer je bil že tri leta študent, in nadaljeval pot v Avstrijo. V taborišču Spittal, kamor sta pozneje prišli še mati in sestra, je oče po enem letu umrl.

Leta 1951 so prišli v Kanado, v Lethbridge, nato v Toronto, kjer se je mladi Lojze naučil knjigoveznštva, poklica, ki ga je samostojno vršil do zadnje operacije v letu 1992. 8. decembra 1977 so zdravniki z operacijo ugotovili gnojno tvorbo v Lojzetovi glavi. Okrevanje je trajalo eno leto. Sledila je druga in tretja operacija v letu 1986 in 1992, po kateri je prenehal z rednim delom. Vsa leta težkih preizkušenj mu niso uničila močne želje in volje za ozdravljenje veselja do najrazličnejših opravil, prijateljstva in ljubezni do svoje družine.

V mladih zdravih letih je Lojze sodeloval v cerkvenem zboru pri Mariji Pomagaj, v oktetu Toneta Zrnca in v Slovenskem gledališču g. Vilkota Čekuta.

Bil je veren človek, nedelja je bila zanj gospodov dan. Leta 1967 je na obisku gledališke predstave pri Vnebovzeti v Clevelandu spoznal Marijo Stele iz Zaloga pri Ljubljani in se leta 1968 z njo poročil. Trem fantom in eni hčerki je bil vedno prijatelj in dober oče. Sinovom je omogočil vzgojo v Torontski St. Michael's Choir School. Široka lipa pred hišo je znamenje njegove ljubezni do doma in slovenstva. Žena Marija, poklicna bolniška sestra, je razumela njegovo močno osebnost. V pogovoru je med drugim dejala..."z Lojzetom je bilo vedno zanimivo življenje..."

Pri pogrebni maši 13. septembra v cerkvi Brezmadežne smo se poslavlili od Lojzeta, slovenskega Joba, ki je zadnja leta preživel na invalidskem vozičku. Tiho in mirno je odšel na drugi svet, kjer sedaj pred nebeško avdienco angelov, svetnikov in ljubljenih domačih spet igra vlogo Petra v ministeriju Marijino Oznanenje...

Dolenc Marjana...

Marjana Dolenc

je 7. oktobra v devetinosemdesetem letu odšla k svojem možu Lojzetu, ki je umrl v letu 1985.

Ob koncu vojne sta z dvema otrokoma bežala iz Slovenije v Avstrijo in preko Nemčije, Anglije prišla v Kanado, Toronto. Devet otrok, štirije

fantje in pet deklet s sedemnajstimi vnuki, dvema pravnukoma in soprogi, žaljuje za dobro nenadomestljivo mamo in staro mamo, poznano v slovenski družbi kot Dolenčeva mama.

Ne moremo ji najti primera med nami. Mati številne družine je poleg dela za lastni dom našla čas za peko potic in krofov za praznike in prireditve. Njene pridne roke niso nikdar počivale. Bile so utrjene po težkem delu in niso mirovale do poznih let, ko se je začelo oglašati trudno srce.

Marjana Dolenc je bila rojena 20. marca 1916 v Črnem vrhu nad Polhovim Gradcem. Kot mlado dekle je bila gospodinska pomočnica pri Koširjevih, ki so v istem kraju imeli poznano gostilno in trgovino.

V kuhinji Slovenskega doma na Pape ave., kjer je od začetka ustanove deloval njen mož Lojze, je preživela v pripravah za večerje in razna slavlja nešteto ur. Pri cerkvi Marije Pomagaj smo pred prazniki naročali potice (orehove) in ob kavah ob nedeljskih mašah kupovali krofe, ki so tako lepo po domače dišali.

Dolenčeva mama je bila članica Katoliške ženske lige, verna, tiha in pobožna slovenska žena, kakor

jih ni več mnogo med nami. Dolgo časa je nosila lase v kito spleteno in pokrite z ruto, lepo pod brado zavezano kot so jih nosile naše mame, ko smo bili še otroci doma. S časom so ji roke opešale za spletanje kite. Hčerke so ji dale drugo frizuro, a Dolenčeva mama je še vedno ista ostala. V cerkvi Marije Pomagaj, v prvih klopeh je sedaj prazen prostor. Svojim hčerkam in vnukinjam, ki so jo spremljali k nedeljskim mašam in nam vsem, je pokojna mama zapustila zvišen zgled krepstnega življenja.

Mami v slovo!

Draga Dolenc

*Mama, mama
kaj nam se je zgodilo,
da odšla ste vi od nas?
težkih src zdaj tu stojimo
prosimo Boga za vas.*

*Vse dni ste nas učila
molila ste za nas
dobrota vaša dala nam
ljubezni in poguma,
da Bogu ho v čast razum.*

*Hvala vam za kruh, potico
hvala vam za štrudelj,
krofe in drobnijak,
hvala vam za vse slaščice
kar naredili ste jih za nas.*

*Srečno pot zdaj naša mama
srečno pot zdaj gor domov
tam v Božji boste vi milini
imeli mir neskončni in svetlobo večomaj.*

Zbogom mama, hvala vam za vse.

Sarah Žagar

Milena Soršak

Pred tremi leti sem vas seznanila z družino Žagar in še prav posebno z malo Sarah, kateri življenje že od vsega začetka ni prizaneslo. Njene telesne in duševne sposobnosti so skoraj nezaznavne. Treba jo je negovati kot novorojenčka, saj je v vseh osebnih potrebah popolnoma odvisna od drugih.

Mama Marianne in oče Ed ter bratec Justin skrbijo za njo kot le morejo in znajo, očitno se ne pritožujejo nad velikim bremenom, z vero in zaupanjem zrejo v bodočnost. Z zaslužkom bi mogli dokaj normalno živeti, a Sarah potrebuje veliko več kot zdravo osemletno dekletce. Plenice so gotovo velik izdatek. Easter Seals krije le polovico izdatkov, za drugo so odgovorni starši, če so otroci v njihovi oskrbi. Z vašo darežljivostjo smo do sedaj v ta namen prispevali 1600 dolarjev iz Viktorija sklada.

Druga nujna potreba je dvigalni pripomoček pri kopanju. Sarah sedaj tehta že blizu 30 kg in postaja pretežka za dvigovanje in polaganje v banjo, pa tudi varnost je skrajno omejena. Strokovnjak za take pripomočke je že pregledal situacijo in predložil proračun v višini 5.376 dolarjev. Žagarjevi so že vložili prošnjo za finančno pomoč pri Easter Seals and Ontario March for Dimes. Koliko pomoči bodo dobili še ne vedo, gotovo pa je, da bodo morali večji del kriti sami.

Dragi rojaki, spet se obračam na vas z željo, da pomagamo Sarah in njenim staršem v potrebi, ki je nujnost. Ko zjutraj zdravi in spočiti vstanemo, se spomnimo na tiste, ki tega ne morejo storiti in jim po svojih zmožnostih pomagajmo. Nikoli ne vemo, kdaj bomi mi ali kdo naših najbližjih v podobni situaciji.

Denarne prispevke pošljite kot do sedaj na naslov: Belokranjski klub (g. Marjan Mozetič) 1139 Talca Crt. Mississauga, ON L5C 1B1. Čeke naslovite na Belokranjski sklad - Viktorija Fond. Za prispevek v vsoti 20 dolarjev in več vam bomo poslali potrdilo za davčno olajšavo. Vaš dar lahko oddaste tudi v obeh slovenskih bankah. Za več informacij pokličite Darjo Slobodnik 416-247-1082 ali pa Mileno Soršak 905-276-7258. Za vaš dar se že danes v imenu Sarah in njenih staršev iskreno zahvaljujem.

Events Calendar 2004

November 13	Lipa Park – Martinovanje Sava – Hunter's banquet Holiday Gardens – Jesenski banquet
December 4	Slovenski Dom - Christmas Banquet – Božičnica
December 5	Lipa Park – Miklavževanje Holiday Gardens – Božičnica za otroke
December 14	Slovenski Park - Miklavževanje Bled – Božičnica
December 31	Lipa Park – Silvestrovanje Holiday Gardens – Silvestrovanje Sava – Silvestrovanje – The Triglav Band

40 let

Hamilton, nedelja, 19. september, 2004: "To je dan, ki ga je naredil Gospod" (Psalm)
Pripravil Frank Novak

Slovenska župnija sv. Gregorja Velikega v Hamiltonu je 19. septembra praznovala 40 letnico delovanja.

Iz slovenske duhovnije, ki je nekoč najemala prostore za nedeljsko sv. mašo, se je le ta razvila v župnijo, ki že štiri desetletja služi rojakom od Niagare tja do mesta Londona. Župnija sv. Gregorja Velikega je postala duhovno, kulturno in družabno središče Slovencev v tem prostoru.

Skozi desetletja je vizija duhovnih voditeljev in ustvarjalni duh poštenih, delavnih ljudi, rodil zgodbo o uspehu na katero so vsi lahko upravičeno ponosni.

Preteklo nedeljo je bil ta jubilejni praznik v znamenju zahvale za vse te darove in obenem načrtovanje za prihodnost župnije. Čudovito, zahvalno slovesno bogoslužje je vodil hamiltonski škof Tonnos. V nagovoru je škof Tonnos povabil mlajšo generacijo, da nadaljuje duhovno in kulturno tradicijo svojih staršev in sicer morda na način, ki je v teh časih lahko tudi drugačen od njihovih staršev.

Pri maši so sodelovali župnijski angleški in slovenski zbori in zastopniki podružnic iz Kitchenerja in Londona. Sodelujoči so se po maši slikali z škofom in duhovščino, nato pa so se napotili v dvorano na skupno praznično kosilo. Program sta dvojezično vodila predsednica župnijskega sveta Heidy Novak in podpredsednik Matija Vlašič. Tony Horvat je v sliki predstavil 40 letno zgodovino župnije. Goste je pozdravil prvi predsednik župnijskega sveta Rado Marušič. Odpravnik poslov veleposlaništva v Ottawa g. Jože Poličar je predal župniji v imenu RS zaslužno plaketo. Spregovoril je kanadski provincijal salezijancev g. Luc Lantagne. Največ navdušenja pa sta pozela salezijaski predstojnik iz Slovenje g. Lojze Dobravec in novi župnik g. Drago Gačnik, saj sta poskrbela za dolgoročno duhovno vodstvo

župnije. Program je popestrila mlajša in starejša plesna skupina Soča. Vsako leto je na to nedeljo farno žegnanje in obenem poseben praznik, ko starosta g. Ivan Dobršek obhaja rojstni dan. Bivši župnik g. Dobršek je dopolnil častitljivih 93 let.

Ob 40 letnici župnije so župljani z dolgim aplavzom odobravanja nagradili najbolj zasluženega župljana-prostovoljca. Dogoletni prostovolec: delavec, učitelj in voditelj Tony Horvat je to zaslužno priznanje prejel iz rok hamiltonskega škofa Tonnoša.

Jubilejni praznik pri sv. Gregorju Velikem v Hamiltonu bi lahko poimenovali po psalmu na tej jubilejni maši: "To je dan, ki ga je naredil gospod." Vsak obiskovalec je lahko na ta dan v polni meri začutil kako diha to slovensko občestvo z darovi, ki jih je uživalo v preteklih štirih desetletjih. Slovenski rojaki v tej okolici so v tem prvem obdobju uspešno opravili svoje poslanstvo. Prihodnost župnije pa je v rokah nove generacije, ki bo v novih okoliščinah lahko uspešna, če bo deležna brezpogojne moralne podpore svojih predhodnikov.

Mladi Mike Žižek - Prvak

Mike Žižek, sin Marka Žižka in vnuk Lojzeta Žižka, je zmagal *Canadian College Athletic Association's* golf turnir v Niagara Falls Ont. (68 - 72 par). Hkrati pa je tudi college, katerega mladi zmagovalc obiskuje, zmagal kot moštvo.

Mlademu zmagovalcu iskrene čestitke!

Društvo "SAVA" se je za teden dni preimenovalo v "Oberkrainger Haus"

Tudi letos se je "SAVA" pridružila k lokalnemu "Oktoberfest" praznovanju.

9. oktober je društvo v svoji za to priliko okrašeni dvorani, priredilo pester program in odlično pojedino. Goste pa so za ples zabavali "Veseli Pomurci".

10. oktobra pa so prisotni imeli priliko srečati in počastiti "Miss Oktoberfest 2004", **Robyn Hewson**, pri kosilu, ki je bilo posvečeno v njeno čast. Sledila je balinarska turneja in "Miss Oktoberfest" je podelila zmagovalcem zaslužene trofeje. Popoldne je tudi letos zabaval goste harmonikaš **Tony Jalovec**. Po okusni in obilni

večerji pa je igral pozno v noč ansambel "Blue Wave".

16. oktobra je "Oberkrainger Haus" imel poslovljni gala večer. Po poročilih, je bila ta dan dvorana SAVE tako natrpana, da so morali mnogi obiskovalci ob pestrem programu, stoje uživati odlične Oktoberfest specialitete. Ansambel "Triglav" pa je želel več prostora za svoje plesalce polk in valčkov.

"Oberkrainger Haus" je eden najmanjših Oktoberfest klubov, vendar je kljub temu tudi letos ponovno prejel največ pohval in priznanj. Na svidanje naslednje leto!

1. Zinka Mirt, Brad Coles, Miss Oktoberfest, Marija Prilesnik in Onkel Hans

2. Miss Oktoberfest z balinarji, harmonikaš Tony Jalovec, Marija Prilesnik, Zinka in Martin Mirt s sponzorji.

3. K-W Schuhplaters s predsednico Marijo Prilesnik v klubski dvorani.

Slovenski Dom organiziral izlet

Oskar Koren, predsednik

Društvo Slovenski Dom iz Toronta je 18. septembra, 2004 organiziralo avtobusni izlet pod imenom "TRENTON TREASURERS". Izlet se je začel ob 8:30 zjutraj, ko se je sodoben avtobus družbe Delsey ustavil pred cerkvijo Marije Pomagaj na Manning Ave. v Torontu. Tam je vstopilo 27 Slovencev, nakar se je avtobus napotil do cerkve Our Lady of Miraculous Medal na Browns Line in tam je vstopilo še ostalih 28 izletnikov. Po prijetnem pozdravljanju in klepetanju se je avtobus napotil proti vzhodu. Po približno uri in pol smo se ustavili pri restavraciji Big Apple ki je poznana po jabolčnih delikatesah. Posebno jabolčni štrudelj in apple chips so vredni poskušnje. Nato smo nadaljevali pot proti Trentonu in se ustavili v muzeju kanadske vojne aviacije. Prijazno so nas sprejeli in nam med drugim pokazali tudi, kako obnavljajo vojno letalo Halifax NA337, ki so ga pripeljali iz Norveške, ki je bilo sestreljeno ob dveh ponoči 24 aprila, 1945 in je padlo v jezero Mjosa. Od sedmih članov posadke se je rešil samo Flight Sergeant Weightman, ki je po petdestih letih iskanja, našel to letalo v globini 750 čevljev, vode v jezeru Mjoso. Ko bo obnova letala končana, čez kakšni dve leti, bo to edino ohranjeno letalo te vrste na svetu. Naš vodič v muzeju je bil upokojeni vojni pilot poljskega prekla, ki nam je razlagal številna doživetja iz druge svetovne vojne, ki jih je sam doživel.

Po obisku muzeja smo se napotili v Tommy's Restaurant, kjer so nas že pričakovali z okusnim kosilom. Po kosilu, smo se peljali ogledat zapornice, ki se uporabljajo za dviganje ladij v kanalu ki, veže jezero Simcoe z velikimi jezeri. Na poti smo se tudi ustavili pri ogromnem kamnu, ki se imenuje Bleasdell Boulder in je že tam od ledene dobe.

Nato smo se napotili proti farmi Rolling Acres, ki jo lastujeta Stan in Paula Klemenčič. Ko smo se približali farmi, nas je pozdravil velik napis "Dobrodošli Slovenci", tako da smo vedeli, da smo prišli v pravi kraj. Po sprejemu nam je Stan pokazal svoje dirkalne konje, ki osvajajo prva

mesta na dirkah po Kanadi in Ameriki. Bil je užitek videti te plemenite živali, v tako lepem okolju. Gospa Paula Klemenčič in njeni otroci in vnuki, pa so nas pogostili pod velikim šotorom, z večerjo in vinom. Sin Tony Klemenčič, ki je advokat v Torontu, pa nam je zaigral nekaj slovenskih melodij s svojo harmoniko. Čas je hitro mineval in se je bilo treba posloviti. Poslovitev od Klemenčičevih je bila polna občutkov, saj so mnogi med nami prišli v Kanado, v istem času kot Stan in Paula in je bilo mnogo za povedati. Toda naš šofer, nas je opozoril na dolgo pot nazaj v Toronto. Prišel je čas za odhod. Na koncu bi se radi zahvalili, v imenu Društva Slovenski Dom, za pozornost in gostoljubnost, ki nam jo je družina Klemenčič izkazala, kakor tudi vsem navzočim za prijetno udeležbo.

Bleasdell Boulder kamen iz ledene dobe

Dirkalni konji na Klemenčičevi farmi

Dom Lipa

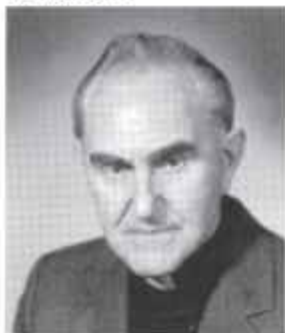
Povzeto po Dom Lipa Novice - september, 2004

Prijazen pogovor z g. Sodjem

Janez Slana

15. avgust 2004 – Veliki Šmaren

Danes so pri Orlovi Glavi na Voglu, nad Bohinjskem jezerom, praznovali sv. mašo in blagoslovili križ v spomin na križ, ki ga je postavil g. Franc Sodja, s prijatelji leta, 1935 ob priliki, Svetovnega Evhariističnega Kongresa v Ljubljani. Med tem ko je g. Sodja sam doživljal težka leta ječe, pod vlado, ki je silno sovražila cerkev, vero in vse tiste, ki so jo oznanjevali. Kakšna ironija, da na istem mestu zopet stoji križ, medtem, ko je vlada propadla. Še posebno, kakšno priznanje je to za življensko delo g. Sodju, ki letos praznuje 90 letnico.

č. g. Franc Sodja

Rojen je bil leta 1914 v Bohinjski Bistrici, vsa mlada leta, je poleti pastiril na Voglu. Gotovo je čudovita narava z razgledi na Triglav in sosedne Juliske vrhove močno vplivala na mladega pastirja. Vzбудila se je v Francetu želja, da bi postal duhovnik in

nadaljeval je s študijem v Škofovih Zavodih v Ljubljani, kjer je bil tudi posvečen. S tem korakom, je postal Božji pastir, poklic, ki ga zvesto in pogumno opravlja že petinšestdeset let. Pri blagoslovitvi križa, mu je starejša sestra Uršulinka, izročila pozdrave in zahvalo za duhovne vaje, ki jih je vodil že pred vojno. Vojna je bistveno spremenila položaj in življenje mnogih Slovencev. Medtem, ko so drugi pobegnili, mnogi izmed njih so bili vrnjeni in umorjeni, g. Sodja je bil več let zaprt, nekaj časa v temnici. Hudo trpljenje, ki ga je doživljal, je opisal v knjigi "Pred vrati pekla".

Leta kasneje se je umaknil v Kanado, kjer je lahko naprej služil Slovenski skupnosti v Torontu. Z g. Kopačem sta ustanovila župnijo Brezmadežne, in posebej se je zavzel s pripravo ministrantov, bil je duhovni vodja skavtov, vodja pevskega zbora in urednik Božje Besede. Za kratek čas, se je pridružil kartuziji, potem je bil poklican na pomoč in sicer v Argentino, kjer je več let vodil Misijonski zavod. Pod njegovim vplivom, je odšlo več fantov, v misijone, kot laični misionarji, sedem pa se jih je odločilo za duhovniški poklic, med njimi naša bivša člana g. Tomaž Mavrič in g. Pavel Novak. Pred šestnajstimi leti se je zopet znašel v Torontu in sicer v Domu Lipa, kjer se je zavzel za duhovne potrebe ostarelih stanovalcev.

Že davno je izrazil željo, da bi rad bil duhovnik, ki dela dokler se da – torej, da služi drugim in predvsem, da oznanja Božjo Besedo. S številnimi knjigami in članki, v čudovitih pridigah in v razsodnih pogovorih res opravlja Božje delo.

K Vaši devetdeset letnici, Vam želimo vse najboljše, predvsem pa zdravja.

Bog naj Vam bo bogat plačnik!

Dan vseh svetih in mrtvih

Irena Bric-Skrt, prevedel Frank Pajk

Mesec November se hitro bliža. Bliža pa se tudi čas spomina naših dragih rajnih, ki so hodili skupaj z nami, a so sedaj dosegli lepši in boljši kraj.

Dom Lipa nudi možnost, da se naših dragih spominjamo. V domu je drevo življenja in upanja in ima polno lepih listov. En tak lipov list je na razpolago za ceno \$1,000.00 in bo obešen na drevo v glavni veži. Ta dar bo v spomin vaših rajnih in denarno v pomoč Domu Lipa.

Več podrobnosti o "Drevesu Spominov in Priznanj" (Linden Tree) dobite v Domu!

Kdor se zanima naj kliče 416-621-3820.

Northern Ontario Slovenian “Expatriots” Slovenski Izseljenci iz Severne Ontario

By Dr. John Vintar

Dr. Janez Vintar

It should be pointed out that the Slovenian language, enhanced by the ever-present “Slovar” (Slovenian dictionary), figures prominently at our luncheons. The dialects of our parents, who came from diverse regions of the old country, such as Dolenjska, Bela Krajina, Notranjska and Gorenjska, are very much in evidence — making conversation challenging, interesting and often amusing.

Our parents were immigrants, who arrived in Canada in the 1920s and 1930s. Most were contracted, to serve a year as labourers in the development of the western provinces, following which they were free to work elsewhere. A large number headed for Northern Ontario and Quebec, where work was available in the mining or lumbering industries.

Because of the Great Depression in the 1930s, life was a struggle and work dangerous, but marriage and children provided an incentive for them to establish roots in their chosen community. Many families later moved to Southern Ontario, to work in various trades in cities such as Toronto, Windsor, Hamilton, St. Catharines, or to buy farms, primarily in the Niagara area.

Regardless of location, Slovenian customs continued to flourish. Numerous national and religious events, celebrated with traditional food and music, ensured an awareness and survival of our heritage.

Although we went our separate ways to marry and pursue careers, the bonds formed during our early years have remained throughout our lives. The spirit of camaraderie is rekindled at these luncheons, especially when recounting youthful memories such as the “joys” of berry picking while being pestered by mosquitoes; the

On the first Tuesday of the month, a roadhouse restaurant in Mississauga serves as a meeting place for Slovenian “boys”, now in retirement, whose roots lie in the mining towns of Timmins, Schumacher, Kirkland Lake and Chaput-Hughes.

We currently have twenty members and attendance varies depending on personal commitments or weather conditions, which may affect those coming from Woodstock, North Bay, Kirkland Lake or Peterborough. Most of us, however, live in the Golden Horseshoe.

sting of wood splinters piercing fingers while piling slabs; the blisters on tender young palms when hoeing the vegetable plots; the after-school toil in dusty fields and last but not least, the persistent itchiness caused by the fuzzy fruit during picking season.

We may not have relished performing these chores, but we were raised in patriarchal homes, where rules were obeyed, consequences understood and the work ethic strongly instilled.

Also shared are career-oriented experiences, travels, projects and photographs. It seems that

most of us are searching for long-forgotten old photos of family and friends taken at weddings, baptisms, confirmations and funerals. Some of these photos could be valuable in completing a family genealogy.

Photos showing us as teens participating in choirs, concerts, plays or outdoor activities, merit special attention, since they are the source of many youthful and happy reminiscences.

*Time passes quickly but memories last!
Čas hitro mine, spomini pa ostanejo!*

June 2004

Front (left to right): Joe Barich, Tony Krajc, Joe Wintar, Henry Žužek, Tony Klemenčuk

Back (left to right): Tony Krašovec, Frank Anzelc, Tony Župančič, Vlado Pogachar, John Vintar, Jerry Ponikvar, Ludvik Prevec, Frank Barich

Unable to attend: Tony Centa, Danilo Krajc, Joe Krevs, Frank Mele, Ladd Skube, Stanley Skube, Fred Župančič

Canadian Slovenian Historical Society

Dr. Anne Urbančič

Autumn has begun again; the maple on the north side of my house is starting to change colour while the linden on the east side is still holding on to its summertime green. These two trees, the linden and the maple, are my constant reminder of my own heritage, Slovenian and Canadian. With autumn, the work of the Canadian Slovenian Historical Society begins again after a summer break.

At our meeting on September 16, the regular members were very pleased to welcome two new members, Sr. Marija Babič and Mr. Jože Škulj. It is wonderful to extend not only a warm welcome, but also share our enthusiasm for the immigration history of Slovenian community in Canada with them. We were also pleased to find that during the summer, more family information and also some badly needed supplies had arrived in the CSHS Archive in Dom Lipa. We still have a long way to go, however. Certainly we are far surpassed by Slovenian immigration archives in Sydney, Australia or in Trieste, Italy.

When I visited the latter with my Archive

colleague Dorothy Lenarčič, I found in front of me accordions of all shapes and sizes; some of them had obviously been to too many parties and looked well loved. Behind me were butter churns, irons, cups, pots, and pans. On the table at which we sat were boxes of old letters and piles of newspapers waiting to be filed. There was a curious and mysterious, but also exciting, atmosphere in these Slovenian archives in Trieste. Ordinary people had given these artifacts and letters and documents so that their lives and the lives of their Slovenian ancestors would not be swept away in history.

The visit to this extraordinary archive was part of a recent course given by the Republic of Slovenija (specifically the Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu) to 23 people from all over the world who were actively promoting the gathering and preserving of Slovenian immigration history outside of Slovenija. Recognizing the importance of actively supporting such an endeavour, the various government agencies of the Republic of Slovenija put together an excellent

course for those Slovenians and those, like myself, of Slovenian extraction, to teach us how to keep our ancestry alive. They brought together wonderful and professional experts who, over the course of the week-long seminar, generously shared their knowledge and their materials with us. We came from Canada, the U.S., Argentina, Australia, Sweden, Germany, France, Serbia, Bosnia and Herzegovina. Besides the archive in Trieste, we visited various archives and

Dr. Anne Urbančič in Dorothy Lenarčič v pogovoru z Dr. Marjanom Dermovškom.

museums. I was truly impressed by the World War I museum in Kobarid, a stirring memorial to all the soldiers from both sides who died there, especially in the cold and harsh winter of 1917. This museum was the winner of two prestigious prizes: in 1992 the highest Slovenian museum award, the Valvasor Prize, and then in 1993, it was honoured as the best museum in Europe with the Council of Europe Museum Prize. We were also shown the rare manuscripts from hundreds of years ago that were on display for the first time at the national library (the Narodna in Univerzitetna Kjižnica - NUK). Our sincere thanks for this wonderful course to the organizers: the Embassy of Slovenija, the Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, the Inštitut za sredozemske humanistične in družboslovne študije, the R.S. Ministrstvo za kulturo, the NUK, the Znanstveno-raziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, and the Slovenski etnografski muzej.

We learned much during the course about preserving material and setting up and maintaining

an archive. We hope that you will help us by donating your old letters, documents, photos or artifacts (original or copies) for conservation in a family box.

CSHS members will be at the Annual Christmas Bazaar at Dom Lipa on October 24, 2004 to show you the Archive, and to answer your questions about the family boxes. Do drop by for a visit. Remember that you do not have to be famous to be important to us.

You may contact the CSHS at:

Canadian Slovenian Historical Society

c/o Dom Lipa

52 Neilson Dr.

Etobicoke ONT

M9C 1V7

or by email: cshts@look.ca or through our website

www.slovenianhistorical.com

Watch the community press for more information about the CSHS and about our activities.

My Hurricane Hazel Memories at TTC

By Joseph Mihevc – written July 2004

Jože Mihevc

Credit, Mimico, Anglesey, Malton, Scarlet Rd., Islington, Prince Edward, Royal York, Runnymede, Keele, Wilson and Trethewey. At the Parkdale Garage there was also a shop for all major

The Parkdale TTC garage was located on Soraura Ave. just South of Dundas Street. Today it is the site of a nice park. This garage served all bus routes in the west end of the city. The routes as I remember were: Kingsway, Lambton, Queensway, Port

mechanical work on buses. The operating department had three shifts, day afternoon and night. I started there in the afternoon shift on December 14, 1951 and remained on that shift for six and a half years. Working in the afternoon shift I was exposed to all kinds of services like running repairs, road service, change of buses, towing in buses and so on. Exceptional experiences from those years are still fresh in my mind. There are more than half a dozen of them but Hurricane Hazels tops them all.

It was my habit to come to work early. It happened that before Hurricane Hazel struck there was a road call waiting for me. On the day of Hurricane Hazel I was in the shop well before 3pm. On the way to work I saw lines of people at the bus stops. They were going home early. After finishing the first road call there was a

second and a third and so on all evening until after midnight. We took our lunch and coffee break during working time. On the second or third call two buses had broken down at the far end of Mimico and Queensway route at the same time. Two of us, Vinko Vidmar and I, went with two buses from the garage to the Humber loop. Two long lines of people, all soaked from the rain, were waiting for the bus to take them home. I was the first one to pull into the Mimico loop. Stepping out I told people that if anyone was going South of the railroad underpass they should take the Long Branch streetcar and walk north while people living north of the underpass could go in my bus and I would take them home. I explained to them that the underpass was flooded and buses were out of service on each side.

On the same evening I passed the intersection of Islington and Highway 7. On the southwest corner there was a service station. I passed the same spot on a road call the next day. To my surprise half of the station was washed away.

A Woodbridge Road call prompted me to take Weston Road North. Just north of Rogers Road on the west side I saw people moving out of their houses through doors and windows screaming and helping each other with sticks, ropes, broken furniture or whatever they could find to get out of the water. The whole ravine was flooded. Driving further north on Weston Road at Scarlet Road on my left I saw that the Scarlet Road Bridge was completely gone. Turning west from Weston Road to Albion Road on a road call the next day the road was covered with stones and other debris from water running over the road. Today there is a nice stretch of Albion Rd. and South of that Highway 401.

One particular bus from the road call could be repaired in a very short time. I started with a replacement part. Before I completed that job I had another call. I secured the last few screws and took the repaired bus on call and returned it to service. I crossed the Humber River at about 11:45 pm. Half an hour later the bridge was washed into the lake. The water came in huge

waves at such a speed that nobody could have imagined it.

Later in the evening, the day shift personnel towed in a bus that had been stuck in the water. That prompted a decision to direct all truck calls to the Davenport garage. On my off day I was called into the shop to repair faulty buses. I was surprised, when I saw my afternoon co-worker Loyale Labelle already working on the dayshift. Some of the buses were on loan from Hamilton. In the inspection and major repair section most, if not all, scheduled work was postponed. Manpower was diverted to repair the storm-damaged buses. It took about a week for minor repairs, while major repairs took much much longer.

In conclusion, I wish to add that I enjoyed working for the TTC, including road calls before and after Hurricane Hazel. There were a number of dangerous situations. For example: facing a loaded gun once, and the time when a strong wind pushed the bus I was driving from the centre lane to the curb lane on an icy road. Despite these dangerous situations I was not discouraged from doing my best.

When I do my weekly travelling in the west end of the city the memory of the hurricane is refreshed when I pass the spots where I was involved in a road call. Every route has a certain special place that I recall but Hurricane Hazel is the most impressive.

Marjana Dolenc – Naša Mama

By all of the grandchildren – Delivered at the funeral mass by Gregory Dolenc

How do I describe stara mama, a woman who ment so much to so many people?

Everyone here today has been touched by our mama in some special amazing way: by her unconditional love, wisdom, graciousness and true beauty.

She would embrace us in her arms – ever strong; she would fill our bellies with potica, štrudel, krofe and delicious meals. Mama was a woman of all trades...

She chopped her own wood, she could crack pounds of walnuts with ease, she was the master of recycling, she could sew and mend anything, her cooking and baking speak for themselves. Crocheting and knitting was something she did in her later years. She did all of these things with a smile on her face and love in her heart.

Mama was a mentor to us all. She thought us by her example, her good will, living with faith and acting in faith. Her words of wisdom, were from living life...

Kathy Dolenc is in Črni Vrh, Slovenia today attending mass, in stara mama's home village. We received Kathy's e-mail the night all the grandchildren met to discuss stara mama's eulogy. I would like to read you Kathy's e-mail, because it captures what the rest of us wanted to express.

"Almost everyone in the Slovenian community has had a slice of my stara mama's potica. Her delicious cooking was only a small portion of who she was. Stara mama was the strongest woman I have ever known. Her life was never easy; she lost her mother at a very young age and was left to help her father raise her siblings. She survived two world wars and came to Canada not knowing a word of English, arriving with literally nothing but 4 children to raise. She and my grandfather had 9 children who all lived under a very small roof. Growing up on Wellesley Street was a difficult time for the family. They had little money or resources. Times were tough. My stara mama not only had to raise her family

and look after the household; she also took on small jobs to make extra money. As well took in borders and always made sure they were treated like family."

My stara mama was one of the kindest and most caring people I know. She would do anything for her children, grandchildren and great grandchildren. Her door was always open and she always welcomed us into her home with open arms. If there were anything she could do for you, she would do it in a heartbeat! That was the type of a woman she was – so full of love. Another thing I absolutely adore about her is that when my sisters and I would bake or cook, she would always say it was delicious! Even if it wasn't she would say "Oh that was soooo good!" I'll never forget the time we made a cake for my dad. He said, "Oh this tastes terrible" and my stara mama quickly corrected him, she said, he did not know what he was talking about, it's wonderful. This is just one of many funny and wonderful memories I have of her. Our stara mama's smile and laugh is something we will never forget, it could light up an entire room. I don't think I ever saw her without gorgeous smile on her face. Watching her smile and laugh just touched our hearts each and every time. No matter how much pain she must have really been in, she would always say with a smile "I'm fine

nothing is wrong with me". Nothing fazed her; she was so full of strength. It's because of her strong will to live that I, like many others, believed that she would live forever. To know that she has passed on is surreal to me. However I am happy for her. Now she gets to be with her husband whom she has not seen in 19 years as well as with the rest of her family and friends who died before her. She is gone but not forgotten. Her spirit will be with us forever and the memories we share with her will always be kept close to our hearts!

I give you this one thought to keep:

You can shed tears that she is gone OR you can smile because she has lived.

You can close your eyes and pray that she'll come back OR you can open your eyes and see all that she has left.

Your heart can be empty because you can't see her OR you can be full of love you've shared.

You can remember her, only that she's gone, you can cry and close your mind, be empty and turn back, OR you can do what she'd want: smile, open your eyes, love and go on.

We express our thank to your Eminence Cardinal Ambrožič, Father Batič and the entire choir.

On behalf of our family, we thank you for your support and your prayers.

No Rain This Year

Majda Pogachar

A sunny day with a cool breeze blessed the golfers on August 21 at Rockwell Glen, in west St. Catharines. This was the 16th Annual All-Slovenian Open Golf Tournament, which raises funds for the Slovenian Canadian Scholarship Foundation and annually awards scholarships and bursaries to deserving students.

Even though some of the golfers blamed their misses on the breeze, there were some amazing scores. 80% of the foursomes made par or better. Winners of the unique trophy – which originated in Kirkland Lake Ontario – were Dave Kompare, Alex Chapman, Bob Pretto and his brother Larry Pretto. "Closest to the pin" on the 18th par-3 hole was Dave Kompare who also got his share of the 50/50 'pot'. A newcomer to our tournament, Tom Plut, won the 'longest drive' honours this year on the 7th par-5 hole. Even though balls

were lost in the water on the 10th and 18th holes, everyone had a very good time. *CONGRATULATIONS!*

The day ended at the Bled Hall in Beamsville with drinks, a well-deserved and delicious meal, and interesting prizes for everyone – with the special thanks to the many generous donors!

As usual Slovenian music was joyously provided – this year by Tony Jalovec – which concluded a well-organized and wonderful day. "Thanks!" also go to our volunteers and particularly to the Slovenski Radio, which faithfully mentioned our tournament every Sunday for several months. Help the Scholarship Foundation support the students by golfing on the last Saturday of May 2005.

The Scholarship Banquet this year is at Lipa Park on Sunday, October 17, with dinner at 1 P.M. sharp. Walter Ostanek is guest speaker and is also providing the music. It should be fun!

CANADIAN-SLOVENIAN CHAMBER OF COMMERCE

Serving Canadian and
Slovenian business interests
and that of our communities

Come Grow With Us

Benefits of CSCC Membership Include:

- Advocacy for Your Business
- Access to Information and a Canada-wide Community Network
- Entry to the Web-based Business Directory
- Links to Financing and Regional Partnerships
- Discounts to Dinners and Special Events
- Marketing and Advertising Opportunities

747 Browns Line
Toronto Ontario M8W 3V7
Phone: 416-251-8456
Fax: 416-252-2092
Website: www.cdnslocc.ca

PROSTATE CANCER

*In late September we observed the world **Prostate Cancer Week** and the following articles are devoted to its awareness. In this respect we are 15 years behind the breast cancer.*

Unfortunately as long as prostate cancer is kept inside the prostate gland it is virtually painless and often ignored. It starts hurting when it spreads through

the body (metastasizes) by invading through the lymphatic system and/or blood stream to distant organs such as the bone, liver or lung. By that time is usually too late to successfully control it. For additional information visit the website prostatecancer.ca - it may help you to prolong your life expectancy.

If detected early the cancer of prostate (and most other types) can be beaten

Leander Skof

When in early 1999 my family doctor on routine examination detected enlarged prostate gland, he sent me to the well-known oncologist in Scarborough General Hospital, dr. **Edward F. Woods**. He immediately scheduled for a biopsy, which did not detect any cancerous growth. My subsequent PSA (prostate specific antigen tests) were around 6.5 levels (quite normal for a 75-year-old man, while the upper limit of normal for a 45-year-old may be 2.5). He also gave me a book on prostate cancer and arranged for video presentation in order to show me what I should

know about prostate cancer. After discussion with dr. Woods, we both agreed on "watchful waiting" (now also called "active surveillance").

But when in early 2001 my PSA level suddenly increased to 11.3 and following biopsy proved cancerous tumours inside my prostate he suggested that I should immediately seek a second opinion as I have two options: radiation treatment or surgical radical prostatectomy before the cancer spreads beyond prostate gland.

After obtaining second opinion I opted for surgery - radical prostatectomy (RP) -, which was scheduled for early summer and was followed by a short external beam radiation therapy (EBRT) in Princess Margaret Hospital, while being put on hormonal medication. My present PSA tests register 0.05, which indicate that I am a cancer survivor.

(It should be noted that PSA is only prostate specific but not prostate cancer specific; therefore PSA test has to be complemented by ultrasound and biopsies to prove the existence of cancer).

While I do not feel fortunate about having prostate cancer, I do consider myself very lucky for finding it on time. My own experience also proves that cancer of prostate can be beaten!

Laser surgery and robotic cancer surgery will soon help prostate patients in Canada

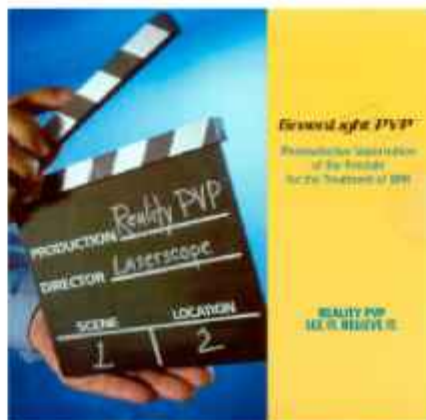
Oncologist dr. Edward F. Woods and his surgeon colleague dr. William Baldwin at the Scarborough Hospital in Toronto are the only ones in Canada, who this year successfully introduced a new type of laser for prostate surgery, known as GreenLight PVP (Photo-selective Vaporization of Prostate) for the treatment of BPH (Benign Prostatic Hyperplasia, which is excess growth of the non-cancerous prostatic glands). Patients are usually in and out of the hospital within hours and can return to work in a few days. Both doctors hope this procedure will become a permanent option in their hospital. (Visit www.laserscope.com for further details).

Early this spring, in London, Ontario, at the University campus of Health Science Centre, with the help of four armed "da Vinci" robot, dr. Joseph Chin also successfully performed the radical prostatectomy assisted by urologists dr. Stephen Pautler and dr. Patrick Luke, several feet from the patient. Dr. Chin was guided by four-armed "da Vinci" robot's 3-dimensional imaging and removed the prostate by manipulating the robotic arms, which were inserted through small 2-inch incisions in the lower abdomen. The robotic-assisted surgery is expected to lead to faster post-operative recovery of the patient, with less blood loss and will translate into greater surgical accuracy overall.

Dr. Neil Fleshner, head of urology at the U. of T's Health Network is successfully experimenting with transplanting a section of delicate nerves next to the prostate gland, which are sometimes lost in radical prostatectomy, to patient's leg or abdomen, to maintain bladder control and prevent impotence.

At Princess Margaret Hospital in Toronto also implemented new radiation therapy, blasting cancerous tumours with high intensity x-rays with far more accuracy than in the past. That routinely permits giving 30% more radiation, than five years ago.

*In a world first, Toronto cancer specialists have developed an innovative **one-hour radiation therapy** that could dramatically change the way **breast cancer** is treated. Radiation oncologist **dr. Jean-Phillippe Pignol** at Toronto Sunnybrook Regional Cancer Centre said: "This treatment, if proven to current standard therapy, may allow women to remain active and continue their day-to-day activities, while receiving radiation treatment". **Dr. Carl Sawka**, vice-president of regional cancer services at Sunnybrook and Women's College Health Sciences Centre added: "Imagine what it would be like to treat women in one day instead of weeks and months".*

CD of GreenLight PVP
Photoselective Vaporization of the Prostate

Prostate Cancer: The Issues of Screening and Treatment

Ciril J. Godec, M.D.

Prostate cancer (PC) represents the most frequent cancer in American males today. The mortality rate from prostate cancer is second only to that of lung cancer. Although PC is slow growing and generally perceived as a less aggressive cancer, it accounts for 13 percent of all cancer deaths. In 2002, 189,000 new cases of PC were diagnosed and about 30,000 patients died of it. For this year we predict 220,000 new cases, with a mortality rate of 28,000. The death rate from PC has recently started decreasing in the U.S. This is most likely due to early detection arising from the screening practices we now have in place.

Through screening we trigger a chain reaction: early detection leading to early treatment, which leads to decreased mortality. In countries where screening is not practiced routinely, a similar decrease in mortality has not been registered. Only recently a Scandinavian study demonstrated that early treatment with surgery reduced mortality from PC. The authors documented that early treatment with radical prostatectomy lead to a decreased number of deaths compared to watchful waiting (WW). This study not only demonstrated that surgery is better than WW, but also, that early detection leading to early treatment leads to a decreased mortality rate.

Conceptually, the earlier we detect cancer, any cancer, the higher the likelihood that it will be found at an earlier stage and will thus be more curable. Since the early 1990s the American Cancer Society (ACS) and the American Urological Association (AUA) have promoted screening for PC with digital rectal examination (DRE) and a blood test measuring prostate specific antigen (PSA). Until recently, most urologists in the U.S. would advocate biopsy when the PSA reaches 4.0ng/ml or more. Europeans have decreased the indication for biopsy to 3ng/ml and have dropped DRE from their screening procedure.

Early detection saves lives. Mortality from PC

started to decrease in the U.S. in 1994. Between 1994 and 1997 PC mortality decreased by 4.4% yearly. Today, unfortunately, we cannot yet offer a cure to patients with advanced stage PC. However, Catalona and his group from St. Louis, showed that patients whose cancer was detected by screening have a lower percentage of advanced stage PC. With screening, PC is diagnosed in younger healthier patients. When patients are younger at the time of diagnosis, they have fewer associated medical problems, and recovery from the disease is shorter, and survival longer. The Surveillance, Epidemiology and End Results Program (SEER) data of the National Cancer Institute showed that since the PSA era began, patients have been diagnosed with PC up to 5 years sooner than they were before screening was introduced.

When screening is implemented we see some interesting data emerge. Initially, we see an immediate rise in incidence (the total number of new cases in a year) because we diagnose PC in patients who, without screening, would have been diagnosed later. Screening also leads to a decreased number of advanced stages of the disease. Advanced metastatic PC diagnosed in the pre PSA era reached 19.8%. Ten years later, in 1998, it was reduced to 3.3%. Screening generated a stage shift from poorly differentiated (Gleason score 8 to 10) to moderately differentiated cancers (Gleason score 5 to 7). The less differentiated the cancer, the more aggressive it is.

Lately we have also observed a stage shift on the other end, but for a different reason. Only about 10% of men who are screened will have an elevated PSA, and only one third of those will have a positive biopsy. Screening with prostate specific antigen (PSA) as a tumor marker for PC, started in 1989. Unfortunately, PSA is prostate specific, but not PC specific. Benign prostatic hyperplasia (BPH) and prostatitis (inflamed prostate) can also lead to a higher PSA measure.

Once they have a high index of suspicion for PC, due either to an elevated PSA or a suspicious DRE, they suggest a biopsy. This procedure is usually done in the Urologist's office, with the use of an ultrasonic probe. Just recently, we performed sextant biopsy (a procedure in which 6 prostatic cores are taken.). Lately, we have been taking at least 10 cores of prostatic tissue during biopsy.

The number of biopsies per session is not standardized. Generally, the bigger the prostate, the more biopsies we perform. If the initial biopsy is negative and a high index of suspicion persists, a second, third or even fourth session of biopsies is suggested. There is generally little difference in pathology between the initial biopsy and the second one, with 64% and 67.5% of patients found to have a localized disease, respectively. The second biopsy is almost always indicated if the initial biopsy is negative. Subsequent biopsy sessions (the third and fourth) should be obtained only if a high index of suspicion persists. This is usually due to the presence of prostatic intraepithelial neoplasia (PIN) or an elevated PSA. The third and the fourth biopsy sessions produce a significantly lower Gleason score. Repeat biopsies usually do not cause any additional morbidity and are generally well tolerated. Fewer cores are needed in older patients than in younger ones. In older patients the cancer has had more time to grow and it is bigger and thus easier to detect during biopsy.

We need robust epidemiological data to prove that screening does in fact decrease mortality. We currently have two major studies for PC screening underway on either side of the Atlantic. In the U.S., the large Prostate, Lung, Colorectal and Ovarian (PLCO) Trial, taking in 10 centers, started on November 16, 1993. Initial data showed a 20% reduction in mortality. The European equivalent to the PLCO study, the European Randomized Screening for Prostate Cancer (ERSPC), covering 7 countries, started in 1994. The Rotterdam Study Protocol, as part of the study, showed a 20% reduction in mortality. The data from both studies will mature between 2005 and

2008. Both are being performed on huge numbers of patients and will provide strong epidemiological data on screening and mortality.

In the meantime, we have already had some significant studies done that showed us the clinical value of screening. The first one, from Quebec, was performed on 46,193 patients who were randomized into screened and non-screened groups in a ratio of 2 to 1. The relative risk of dying from PC in the non-screened group was 3.7 times higher than that in the screened group.

Another study was done in Innsbruck, Austria. A free PSA testing was offered to all men aged 45 to 75 years old in the time period from 1993 to 1998. The testing was done on 63,123 patients. The death rate was compared to the rest of the country, where no similar testing was offered. Through aggressive screening and treatment the authors were able to reduce PC mortality by 42%.

In Olmsted County, Minnesota, a study covered the period from 1980 to 1997. Mortality declined by 22% during this time period. Data from the Department of Defense at Walter Reed Army Medical Center similarly showed a similar decrease in the number of patients in advanced stages of the disease and with an improved PC specific survival rate.

What is the current ACS (American Cancer Society) recommendation for screening? The ACS guidelines (updated in 2001) suggest screening for men over 50, who have a life expectancy of more than ten years. Men at high risk - African American men and men with a history of PC among first-degree relatives (father or brother) - should be screened at age 45. The new guidelines also suggest that patients should be informed about the benefits and limitations of testing. For men who are asking a physician to make a decision for them, the ACS recommends screening. The ACS also states that to discourage testing for early detection is inappropriate. The new guidelines strongly suggest more active patient participation in the decision making process. Finally, the ACS recommends that screening for early detection become standard clinical practice in every

physician's office. We all know that a doctor's advice is usually the strongest impetus for participation in screening.

The level of PSA as a trigger point for biopsy is the most controversial point in the question of early detection. Only in the recent past was the "normal" PSA considered to be in the range of 0 to 4ng/p1. A lower cutoff point - 2.5 ng/ml - is now suggested in order to detect cancer earlier. A PSA of 4ng/ml is too high for younger men, especially for African Americans. A group from Washington University in St. Louis showed that for a PSA range of 2.6 to 4.0 ng/ml, the prevalence of PC in African Americans was 42%. With a lowering of the level of PSA that would elicit biopsy, more patients were biopsied and subsequently cured.

Conversely, the John Hopkins group considers lowering age limits as a more important determinant of curability than lowering the PSA. Their reasoning is that by screening at a younger age we will detect a higher number of curable patients. Conceptually, any threshold of PSA used as a cut off point is a challenge. A clinician and his patient have to balance between sensitivity (higher number of cancers detected) and specificity (higher number of negative biopsies). The doctor and his patient should individualize the approach for the best diagnostic and therapeutic outcome.

What do we do with patients who have a negative biopsy and a rising PSA? We suggest re-biopsy with a higher number of biopsies (12 or more). In younger patients, where the PSA is not usually contaminated by benign enlargement of the prostate, we should be diagnostically aggressive. A negative biopsy does not mean that the patient does not have cancer. It might only mean that the cancer is so small that even multiple biopsies (12 or more) could not detect it. We can observe these patients by monitoring their PSA and perform biopsies at regular intervals if the PSA continues to rise. If a biopsy shows prostatic intrilepithelial neoplasia (PIN) or small acinar proliferation, then re-biopsy should be performed. Many patients with these two lesions will show evidence of

cancer on subsequent biopsies. The question is: are we over-diagnosing PC by detecting an insignificant PC? The argument is that through screening we diagnose cancers that would never be harmful to the patient if they had not been diagnosed by screening. The opponents of screening argue that over-diagnosis will lead to unnecessary treatment, which could lead to associated morbidity and even mortality. On the other side, Smith and Catalona found that only 3% of cancers detected by screening would be considered insignificant.

Early detection of prostate cancer is a complex issue not only for the physician, but also for his patient. The patient has to make many important decisions while participating in the screening process. He has to decide whether or not to undergo screening or if he is for or against biopsy, and finally, together with his family, he has to make the decision for or against active treatment. His physician should facilitate the decision-making process by presenting to the patient available data from medical literature (many patients come to my office with big bundles of Internet printouts) to enable the patient to make educated decisions regarding screening, biopsy and treatment.

Until the epidemiological data from PLCO in the U.S. and from ERSPC in Europe are available, we should advise our patients to follow the guidelines from the ACS and AUA. Compassion, patience and educated guidance, based on the available data, are the best guarantee that the patient and his physician will choose the optimal diagnostic and therapeutic options for promoting the most favourable outcome.

Dr. Ciril J. Godec is the chief of urology at Long Island College Hospital and co-editor of an international text on current knowledge about prostatic cancer. He contributes frequent articles on the latest developments in medicine and health in Glasilo.

ETRUSCANS, VENETI and SLOVENIANS

(J. Škulj P.Eng. The Hindu Institute of Learning, Toronto, Canada. 2004-8-15)

POVZETEK

Genetske primejave Etruščanov in današnjih Slovencev kažejo na znatne sorodnosti. Etruščanski primerki so vzeti od okostnjakov - njihovih veljakov - iz grobnic, nastalih med 1. in 7. st. pr. Kr. V te primerjave je vključenih 5 okostnjakov iz mesta Adria, ki je sedaj v pokrajini Veneto - v rimski dobi pa je bila Adria v provinci Venetia et Histria. Genetsko najbližji Slovincem so prav ti 2,400 let stari okostnjaki iz Adria; kar 4 od 5 (80%) ima genetske vrste ki se sedaj najdejo na Balkanu. Sedaj 20% Slovencev nosi genetske vrste ki so prisotne pri 2,400 let starih okostnjakih iz Adria. Tako se genetski podatki skladajo s teorijo kontinuitete na ozemlju Slovenije in podpirajo Venetsko teorijo, ki zagovarja sorodnost Slovencev in Venetov.

INTRODUCTION

Analysis of mitochondrial DNA (mtDNA) of modern populations has become a useful tool for human population studies and for reconstructing aspects of evolutionary history. The maternal mode of inheritance of the mtDNA, allows it to be used for inferring the pattern of prehistoric female migrations and peopling of different regions of the world. It is now technically possible to validate these analyses by directly studying the DNA of ancient people (Malyarchuk 2003, Vernesi 2004).

Vernesi et al. obtained fragments of well preserved skeletons from Etruscan necropolises, covering much of the Etruria in terms of both chronology (7th to 2nd centuries B.C.) and geography. The tombs typically belong to the social elites, so the individuals studied may represent a specific social group, the upper classes. The ancient human remains came from the following sites: Adria, Volterra, Castelfranco di Sotto, Castelluccio di Pienza, Magliano and Marsiliana, Tarquinia and also Capua. Two cities, Adria in the Po valley and Capua in Campania, were at the fringes of Etruscan territory. In Adria the hybridization with the Veneti may have occurred (Vernesi 2004).

Vernesi et al. compared the mtDNA results obtained from the ancient remains to a number of modern populations. Unfortunately, they did not take into account the genetic studies of Slovenians (Malyarchuk 2003), who are geographically relatively close to Adria.

The Etruscans are one of the mysterious peoples of the ancient world, who seem to have

appeared for a time on the stage of history, and then seemed to have disappeared. In fact, from the end of the Roman period to the Middle Ages, they could be said to have ceased to exist, since the sites of their cities, towns, villages and farms had been completely lost. It was in the 19th century that the study of the Etruscan legacy began in earnest. The heart of Etruria was the territory, in the present day Italy, on the Tyrrhenian Sea between the rivers, Arno on the north and Tiber on the south and extending to Perugia in the east. The Etruscan influences in the 7th and 6th centuries B.C., went beyond its heartland and extended to, Adria in the Po valley in the north and to Capua in the south. It is generally accepted, that present day Tuscans are the Etruscans' closest neighbors (Wellard 1973, Vernesi 2004).

The Veneti are also one the historic peoples, subject of many discussions and debates, but who were more widespread than the Etruscans. They were present in many lands (Mogentale-Proflizi 2001): Veneti in Paphlagonia (northern coast of present day Turkey) were mentioned by Homer in 9th cent. BC., Veneti in Illyricum (Enetoi) on the lower Danube and in the upper Adriatic, were mentioned by Herodotus in 5th cent. BC., Veneti in central Europe mentioned by Tacitus and Pliny the Elder, Veneti in Gaul were mentioned by Caesar, and Veneti in Latium who are referred to as Venetulani by Pliny the Elder. The Veneti and Etruscans appear to be related. However, Adria was in the 10th Roman province Venetia et

Histria' until the downfall of the empire. There is historical, linguistic and topographic evidence that present day Slovenians are indigenous to their land and descendants of the Veneti (Šavli 1996).

DISCUSSION of GENETIC STUDIES

In the bone fragments, taken from the tombs of Etruria, Capua and Venetia, Vernesi et al. have found that out of 22 mtDNA HVS1 haplotypes, which they observed in 28 individuals, only two of them, CRS and 16126, occur in a sample of modern Tuscans and carried by 14% of them. Tuscans are considered to be the descendants of the Etruscans. Both haplotypes occur in skeletons from Adria and Magliano/Marsiliana. The fragments from Magliano/Marsiliana have been dated at 7th-6th centuries B.C., whereas those from Adria are from 5th-4th centuries B.C. (Vernesi 2004).

Comparing the results of Vernesi et al and Malyarchuk et al, it becomes apparent that, the present day Slovenians, carry more than just CRS and 16126 'Etruscan' mtDNA HVS1 haplotypes found in the Tuscans. Twice as many 'Etruscan' haplotypes have been found in Slovenians than in Tuscans, namely: CRS, 16261, 16223, 16311. These were found in skeletal remains from Adria, Magliano/Marsiliana and also from Volterra. Two additional haplotypes from Adria, 16126 and 16129, are similar to Slovenian haplotypes, but the Slovenian haplotypes differ from the 'Etruscan' ones of Adria, by an additional substitution; 16069-16126 and 16129-16304. However, haplotype 16129 without the 16069 substitution is found in Bosnia. This leaves just one haplotype out of five, namely, 16126-16193-16278, where no similar haplotype is found in Slovenia. However, this 16126-16193-16278 haplotype is similar to that found in skeletal remains from Capua at the southern limit of Etruscan influence where hybridization with Samnium natives or Greek colonizers may have occurred (Malyarchuk 2003, Vernesi 2004).

The root type 16069-16126 HVS1 sequence, present in 8% of Slovenians, is very diverse and may represent a trace of Neolithic (new Stone Age at the beginning of agriculture) migration

from the Middle East (Malyarchuk 2003). Haplotypes CRS, 16223, 16261 and 16311 are carried by 17% of Slovenians. They belong to haplogroup H, which is estimated to be 20, 000 years old; this haplogroup is the most common one in Slovenians at 47% (Richards 2000, Malyarchuk 2003).

Adria in Veneto

Focusing on 5 haplotypes, CRS, 16126, 16129, 16223, 16126-16193-16278 found in skeletal remains from Adria, which was part of Venetia et Histria during the Roman era., (Adria is even now located in Veneto, Italy), and comparing them to the present day populations, we find:

—CRS in Slovenians at 13% (Malyarchuk 2003), in Europe at 24% (Richards 1996)

—16126 is found as 16069-16126 in Slo at 8% (M), in Eu 16069-16126 is at 7% (R)

—16129 is found in Bosnians (Bos) at <2% (M), in Russians at 1% (M1) in Basques at 9% (R); in Slo it is found as 16129-16148-16223-16391 and 16129-16223-16391 at 2% (M).

—16223 is found in Slo at 1%, elsewhere in Eu only in South Germans and Ukrainians (M)

From the above comparison, it can be seen, that there is a genetic continuity between ancient populations as attested from the skeletal remains found in Etruria proper and especially between those found in Venetia and the present day Europeans. While Tuscans share 2 haplotypes with the Etruscans, Slovenians and Bosnians share 3 haplotypes. It should also be noted that 2 additional Etruscan haplotypes from Adria in Veneto, differ from the Slovenian haplotypes by one to three substitutions. Considering the evidence, this shows the relatively strong genetic mtDNA relationship between ancient Veneti and modern day Slovenians.

In addition to the haplotypes in ancient Veneti from Adria, Slovenians also share haplotypes with the skeletal remains of Etruscans from Etruria proper, namely from Volterra (Vo) and Magliano/Marsiliana (M/M). Furthermore, Russians and Poles share one lineage with Castelfranco di Sotto (CS) not found in the Slovenian sample.

—16261 of V₀ is found in Slo at 1% (M), in Eu at <1% (R).

—16311 of M/M is found in Slo at 2%, in Bosnians at 7% (M), in Eu at 5% (R)

—16126 of M/M is found in Slo as 16069-16126 lineage at 8% (M) in Eu at 7% (R).

—CRS of M/M is found in Slo at 13% (M), in Eu at 24% (R).

—16189-16356 of (M/M) is found in Poles at 0.5%, Russians at 0.5% and Germans at 0.4% (M1) Here again, no abrupt differences are seen between skeletal remains from Etruria proper and the present day Slavic populations in the Balkans. Richards et al., in their study of 520 individuals from Europe, where the Slavic populations were not included, did not detect in the 16223 haplotype, which present in skeletal remains from Adria, nor has it been found in a sample of modern Tuscans (Richards 1996, Vernesi 2004), but is has been found in Slovenia, South Germany and Ukraine (Malyarchuk 2003).

The Y chromosome studies revealed that Haplogroup I (Hg I), reached 40%-50% in two distinct regions—in Nordic populations in Scandinavia and around the Dinaric Alps. Overall, this suggest, that populations carrying the Hg I could have played a central role in the process of human re-colonization of Europe, after the Ice Age (Rootsi 2004). Semino proposes that Hg I (M170) haplogroup originated in Europe in descendants of men that arrived from Middle East 20,000 to 25,000 years ago. This can be associated with an Epi-Gravettian culture in the area of the present-day Austria, the Czech Republic and the northern Balkans (Semino 2000). Subhaplogroup Hg11b* is the most frequent clade in eastern Europe and the Balkans; its subclade Hg 11b2 is found in Sardinia, Castille and in Basques (6%). Rootsi et al., mention and also show graphically, that Hg 11b* and Hg 11b2 co-occur west of the Italian Apennines. In the Veneto region of Italy, Hg 11b* occurs at a frequency of 10% and 11b2 is absent; only Hg 11b* is present west of the Apennines; east of the Adriatic Hg 11b* reaches its highest concentration in the north

western Balkans (Rootsi 2004). This is also an indication that there is a genetic continuity, based on paternally inherited Y chromosomes, between the Slovenians and the people of Veneto region, including Adria..

Barbujani in his paper "Genetics and the population history of Europe", shows graphically a genetic continuity between the populations of the north western Balkans and the peoples now occupying the land of the ancient Veneti and Etruscans in Italy. A clear demarcation is seen in northern Italy at the western boundary of the Veneto region (Barbujani 2001). In another genetic study of the present day populations, it has been found, that the population in eastern Veneto, is more akin to Tuscanian, than to western Veneto population (Mogentale-Profizi 2001). Furthermore, Malyarchuk et al., have also noted, that Slovenians have a high frequency, at 5%, of H-subcluster 16162, which is characteristic for central and eastern European populations. In the western neighbors of Slovenians, in the Veneto speakers of Italy, this is also present, at 6% (Malyarchuk 2003).

What language did the Etruscans and/or Veneti speak? Barbujani has made an intriguing observation, that partial correlations with language are stronger for the Y chromosome than for mtDNA (Barbujani 1997). Conventional opinion has it, that Etruscans spoke a language isolate, a non-Indo-European language and that it disappeared 90 B.C., when they lost their autonomy to the Romans (Vernesi 2004). Some Slovenian scholars held/hold a different view. Bor had postulated that Etruscans were people originally linguistically related to the Veneti; (the genetic evidence supports his hypothesis); they came from the north and in course of time merged with another people, which in turn influenced their language. By using Slavic languages, as a point of reference, he was able to decipher some of the older Etruscan inscriptions, including the Pyrgian Tablets, but not their later inscriptions. On the other hand, he was quite successful in deciphering the Venetic inscriptions (Šavli 1996).

CONCLUSION

There is a genetic continuity between the ancient Etruscans and Veneti and the present day Slovenians.

Genetic information makes it evident, that Slovenians are indigenous to their land as indicated by the mtDNA relationship with the 2,500 year

old skeletal remains of the Etruscans, particularly those from Adria in Veneto.

Genetic information supports the historic quotation from the biography of St. Columban written in 615 A.D. and cited by Tomažič "Termini Venetiorum qui et Sclavi dicuntur"—the land of the Veneti who are also called Slavs (Šavli 1996).

REFERENCES

Barbujani G (1997) DNA Variation and Language Affinities. *Am J Hum Genet* 61:1011-1014.

Barbujani G, Bertolle G (2001) Genetics and the population history of Europe. *PNAS* vol. 98 no. 1:22-25.

(M) Malyarchuk BA, Grzybowski T, Derenko MV, Czarny J, Drobnič K, Miscicka-Sliwka D (2003) Mitochondrial DNA Variability in Bosnians and Slovenians. *Ann Hum Genet* 67: 412- 425.

(M1) Malyarchuk BA, Grzybowski T, Derenko MV, Czarny J, Wozniak M, Misicka-Sliwka D (2002) Mitochondrial DNA in Poles and Russians. *Ann Hum Genet* 66:261-283.

Mogentale-Profizi N, Chollet L, Stevanovitch A, Dubut V, Poggi C, Pradie MP, Spadoni JL, Gilles A, Beraud-Colomb E (2001) Mitochondrial DNA sequence diversity in two groups of Italian Veneto speakers from Veneto. *Ann Hum Genet* 65: 153-166.

Richards M, Macaulay V, Hickey E and 34 others (2000) Tracing European Founder Lineages in the Near Eastern mtDNA Pool. *Am J Hum Genet* 67:1251-1267.

Richards M, Corte-Real H, Forster P and 7 others (1996) Paleolithic and Neolithic Lineages in the European Mitochondrial Gene Pool. *Am J Hum Genet* 59:185-203.

Roots S, Magri C, Kivisild T and 42 others (2004) Phylogeography of Y-Chromosome Haplogroup I Reveals Distinct Domains of Prehistoric Gene Flow in Europe. *Am J Hum Genet* 75:128-137.

Šavli J, Bor M, Tomažič I, trans. Škerbinc A (1996) *VENETI: First Builders of European Community*. Wien, Boswell: Editiones Veneti ISBN 0-9681236-0-0. pp.80, 197- 199, 344, 443, 501.

Semino O, Passarino G, Oefner PJ and 14 others (2000) The Genetic Legacy of Paleolithic *Homo sapiens sapiens* in Extant Europeans: A Y Chromosome Perspective. *Science* vol.290 10 November.

Vernesi C, Caramelli D, Dupanloup I, Bertorelle G, Lari M, Capellini D, Moggi-Cecci J, Chiarelli B, Castri L, Casoli A, Mallegni F, Laluzza-Fox C, Barbujani G (2004) The Etruscans: A Population-Genetic Study. *Am J Hum Genet* 74: 694-704.

Wellard J (1973) *The Search for the Etruscans*. London: Sphere Books Ltd. ISBN 0 351 18677 8. pp.11,113.

NOTICE

The offices of
**The Counsel General
of the Republic of Slovenia**
has moved to new location. As of November 1, 2004 we will be located at:

747 Browns Line, 2nd floor
Etobicoke, Ontario M8W 3V7

Office hours: Every 1st and 3rd Wednesday
of each month.

Tel: 416-201-8307
Fax: 416-201-9762

My First Trip to Slovenija

By: *Ali Rukavina, 12 years old*

"Here I am, looking out from my balcony into the mountainous town of Zasip, Bled. How lucky can I get?" That is what I was thinking on the first day of my trip to Europe. When we arrived in Zasip a very nice lady was already waiting at the door of our bed and breakfast to greet us. In every bed and breakfast we stayed in the owners were extremely friendly and made us feel at home. Maybe it was the friendly owners or maybe it was the food! I don't know if I can even describe how amazing the food was! All night long I dreamed of the breakfast to come and all day long I dreamed of that morning's breakfast. We had warm milk with cocoa powder (or as they call it *cacao*), Klobasa and cheese, and fresh bread, and jam, honey, and yogurt. I still dream about it! I would recommend that bed and breakfast in Zasip to anyone planning a trip to Slovenija!

When we went to Bled we didn't just stay there and eat, we also visited the beautiful caves of

"Postojnska Jama" and the amazing waterfall at "Vintgar Gorge." We also visited Ljubljana and the church of miracles at "Brezje." We saw a lot during our short stay in Bled.

Our next stop was the lovely little town of Sent Jost! There we visited many relatives. I really connected with some of my second cousins. I even got to climb the bell tower at the church where I saw the bell with my grandfather, John Kavcic's, name on it! It was Amazing!

We also went to Lavrovec, to see my grandmother and grandfather's first home. It was very emotional, considering my grandmother passed away 3 years ago and my grandfather passed away 11 years ago. We miss them very much. It was interesting for me to see where I came from, my roots.

It was an amazing trip. I felt like the luckiest girl in the world the whole time that I was there. I hope to return again some day soon.

My summer holidays in Slovenia

Amanda Škof, grade 7 student at Lester B. Pearson Catholic School

This year was one of my greatest summers ever! That is because I went to Slovenia, where my grandfather was born. My father had told me many times about its unbelievable natural and historic scenery when he visited this small country many years ago and regretted that he could not join me. My grandfather originally planned to go with us, but he had to cancel his trip for health reasons. Therefore, only his wife and my mother were with me. While I was there I saw caves, castles and a lot of beautiful churches, breathtaking natural scenery in this small, but very picturesque country.

First, I went to visit the famous Postojna Cave, one of the largest in the world. It was so beautiful in there - just like in fairy tales. Its stalactites and stalagmites were magnificent. I thought that one of them looked like a giant vanilla ice cream cone. Unbelievable!

Near the entrance of the cave there is an awesome castle built right on the side of a rocky mountain. A pirate ruler built it many centuries ago. It is an amazing structure, but we could not go inside. We also saw a magnificent tree nearby, supposedly about 1000 years old.

While in the capital city of Ljubljana I was surprised to see the contrast of so many modern buildings, usually occupied by banks and businesses and located on wide roads, while the older, mostly residential areas were along the small narrow streets or along the river Ljubljanica, which flows through the city centre. Many bridges cross the river, making Ljubljana so pretty and charming. My favourite was the unique combination of three bridges, called "tromostovje" (the triple bridge), leading from the Franciscan church to the City hall. It is located just under the mediaeval Castle of Ljubljana, which sits atop the adjoining hill in

the middle of the city. We visited the historic City hall and admired the beautiful stone water fountain, made by the Italian artist Robba. Then we went to see the magnificent Cathedral of St. Nicolas located next to the Bishop's palace nearby. We also went to many local coffee houses and restaurants. They were all very nice and served tasty specialties, but very different from our North American food.

Later on we boarded a little trolley train, similar to the one on Toronto's Central Island, which took us up to the Ljubljana castle. Since we have no castles in Canada (sorry Casaloma - you are not a genuine castle, just a copy of one!), we went inside. When I was on the top of its tower I had a most spectacular view, not only of the city of Ljubljana, but also of the magnificent mountains.

My other favourite excursions were visits to lakes Bled and Bohinj, where I saw the unforgettable waterfall spring of the river Sava, known as Slap Savica. The water of the waterfall and the two lakes was rather cold, but some of the cleanest I have ever seen. Bled also has additional tourist attractions such as the little island in the middle of the lake, with the church on it. There is also an impressive mediaeval castle built high on the mountain called "Blejski Grad". No wonder that Bled is one of the most visited places in Europe.

While I was in Europe I learned that the world is a very large place and that there are many different cultures. I discovered that my favourite ice cream is hazelnut (lešnikov). I also discovered that I like to travel and that nowhere in Europe can one find geography so diverse, yet crammed into such tiny space like Slovenia. You can reach it all in less than a two hour drive, from Ljubljana: to the high mountains, clear lakes or rivers, wonderful caves and even the Adriatic coast, which was our last stop. We spent some time in the tourist town of Portorož, where we had a hard time determining which of its local hotels was the most modern.

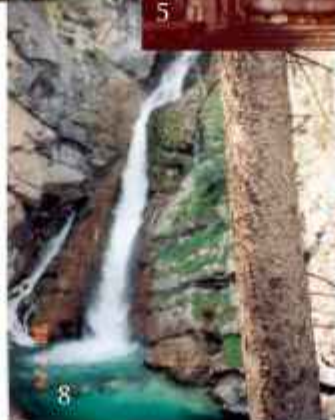
Overall, it was a great experience and I would like to go back soon.

"Ice cream cone" in Postojna cave.

Pictures on the right

1. Me in front of the Postojna castle
- 2 & 3. Ljubljana castle
4. The Triple Bridges
5. Robba monument and Cathedral steeples
6. Lake Bled with castle in the background
7. Lake Bohinj
8. Savica Falls
9. On the Dragon Bridge

*My memories
of Slovenia*

*By
Amanda Škof*